

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (osmého senátu)

12. července 2018*

„Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Evropský trh se silovými kabely – Rozhodnutí, kterým se konstatuje protiprávní jednání, které je v rozporu s článkem 101 SFEU – Jediné a trvající protiprávní jednání – Důkaz o protiprávním jednání – Doba trvání účasti – Veřejné distancování se – Výpočet částky pokuty – Závažnost protiprávního jednání – Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“

Ve věci T-441/14,

Brugg Kabel AG, se sídlem v Brugg (Švýcarsko),

Kabelwerke Brugg AG Holding, se sídlem v Brugg,

zastoupené A. Rinnem, A. Boosem, a M. Lichteneggerem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené H. Leupoldem, H. van Vlietem a C. Vollrathem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Israelem, advokátem,

žalované,

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 263 SFEU, který zní primárně na zrušení rozhodnutí Komise C(2014) 2139 final ze dne 2. dubna 2014 v řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o [EHP] (věc AT.39610 – Silové kabely) v rozsahu, v němž se týká žalobkyně, a podpůrně na snížení částky pokuty, která jim byla uložena,

TRIBUNÁL (osmý senát),

ve složení A. M. Collins, předseda, M. Kančeva (zpravodajka) a R. Barents, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: L. Grzegorzcyk, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. června 2017,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

I. Skutečnosti předcházející sporu

A. Žalobkyně a dotčené odvětví

- 1 Žalobkyně, Kabelwerke Brugg AG Holding a jí plně vlastněná dceřiná společnost Brugg Kabel AG, jsou švýcarské společnosti, které jsou činné v odvětví výroby a dodávek podzemních a podmořských silových kabelů.
- 2 Podmořské silové kabely jsou používány pro dopravu a distribuci elektřiny pod vodou a podzemní silové kabely jsou používány pro dopravu a distribuci elektřiny pod zemí. Silové kabely se dělí do tří kategorií: kabely nízkého napětí, kabely středně vysokého napětí a kabely vysokého a velmi vysokého napětí. Silové kabely vysokého a velmi vysokého napětí jsou ve většině případů prodávány jako součást projektů. Tyto projekty jsou kombinací silového kabelu a vybavení, zařízení a dalších nezbytných služeb. Silové kabely vysokého a velmi vysokého napětí jsou v celém světě prodávány velkým vnitrostátním provozovatelům sítí a dalším elektroenergetickým podnikům převážně v rámci veřejných zakázek.

B. Správní řízení

- 3 Dopisem ze dne 17. října 2008 poskytla švédská společnost ABB AB Komisi Evropských společenství řadu prohlášení a dokumentů týkajících se restriktivních obchodních praktik v odvětví výroby a dodávek podzemních a podmořských silových kabelů. Tato prohlášení a dokumenty byly předloženy v rámci žádosti o poskytnutí ochrany před pokutami ve smyslu oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17, dále jen „oznámení o shovívavosti“).
- 4 Od 28. ledna do 3. února 2009 provedla Komise v návaznosti na prohlášení ABB kontroly v prostorách společnosti Prysmian SpA a společnosti Prysmian Cavi e Sistemi Srl, a v prostorách dalších dotčených evropských společností, a to Nexans SA a Nexans France SAS.
- 5 Dne 2. února 2009 podaly japonské společnosti Sumitomo Electric Industries Ltd, Hitachi Cable Ltd a J-Power Systems Corp. společnou žádost o poskytnutí ochrany před pokutami podle bodu 14 oznámení o shovívavosti, nebo, podpůrně, o snížení její částky podle bodu 27 tohoto oznámení. Následně poskytly Komisi další ústní prohlášení a předaly jí další dokumenty.
- 6 V průběhu šetření zaslala Komise podnikům z odvětví výroby a dodávek podzemních a podvodních silových kabelů několik žádostí o informace podle článku 18 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) a podle bodu 12 oznámení o shovívavosti.
- 7 Dne 30. června 2011 zahájila Komise řízení a přijala oznámení námitek týkající se následujících právnických osob: Nexans France, Nexans, Pirelli & C. SpA, Prysmian Cavi e Sistemi Energia, Prysmian, The Goldman Sachs Group, Inc., Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable, J-Power Systems, Furukawa Electric Co. Ltd, Fujikura Ltd, Viscas Corp., SWCC Showa Holdings Co. Ltd, Mitsubishi Cable Industries Ltd, Exsym Corp., ABB, ABB Ltd, nkt cables GmbH, NKT Holding A/S, Silec Cable SAS, Grupo General Cable Sistemas, SA, Safran SA, General Cable Corp., LS Cable & System Ltd, Taihan Electric Wire Co. Ltd a žalobkyně.

- 8 Od 11. do 18. června 2012 se všechny společnosti, kterým bylo oznámení námitek určeno, s výjimkou společnosti Furukawa Electric, zúčastnily správního řízení u Komise.
- 9 V rozsudcích ze dne 14. listopadu 2012, Nexans France a Nexans v. Komise (T-135/09, EU:T:2012:596), a ze dne 14. listopadu 2012, Prysmian a Prysmian Cavi e Sistemi Energia v. Komise (T-140/09, nezveřejněný, EU:T:2012:597), Tribunál částečně zrušil rozhodnutí o provedení kontroly určená Nexans a Nexans France a společnostem Prysmian a Prysmian Cavi e Sistemi Energia v rozsahu, v němž se týkala jiných silových kabelů než podmořských a podzemních kabelů vysokého napětí a materiálu souvisejícího s těmito jinými kabely, a ve zbývající části žalobu zamítl. Dne 24. ledna 2013 podaly Nexans a Nexans France kasační opravný prostředek proti prvnímu z těchto rozsudků. Rozsudkem ze dne 25. června 2014, Nexans a Nexans France v. Komise (C-37/13 P, EU:C:2014:2030), Soudní dvůr tento kasační opravný prostředek zamítl.
- 10 Dne 2. dubna 2014 přijala Komise rozhodnutí C(2014) 2139 final v řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o EHP (věc AT.39610 – Silové kabely) (dále jen „napadené rozhodnutí“).

C. Napadené rozhodnutí

1. Dotčené protiprávní jednání

- 11 Článek 1 napadeného rozhodnutí stanoví, že se několik podniků zúčastnilo v různých obdobích jediného a trvajícího protiprávního jednání v rozporu s článkem 101 SFEU v odvětví „podzemních nebo podmořských silových kabelů (velmi) vysokého napětí“. Komise v podstatě konstatovala, že od února 1999 až do konce ledna 2009 se hlavní evropští, japonské a jihokorejské výrobci podmořských a podzemních silových kabelů zúčastnili řady mnohostranných a dvoustranných schůzek a kontaktů s cílem omezit hospodářskou soutěž v oblasti projektů týkajících se podzemních a podmořských silových kabelů (velmi) vysokého napětí na určitých územích prostřednictvím dohody o rozdělení trhů a zákazníků, čímž narušili běžný průběh hospodářské soutěže (body 10 až 13 a 66 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).
- 12 V napadeném rozhodnutí měla Komise za to, že kartelová dohoda má dvě hlavní konfigurace, jež tvoří složený celek. Přesněji řečeno podle Komise sestával kartel ze dvou částí, a sice:
- z „kartelové konfigurace A/R“, jež sdružovala evropské podniky zpravidla označované jako „členové R“, japonské podniky označované jako „členové A“, a konečně jihokorejské podniky označované jako „členové K“. Uvedená konfigurace umožňovala dosáhnout cíle rozdělit si území a zákazníky mezi evropské, japonské a jihokorejské výrobce. Toto rozdělení se uskutečňovalo podle dohody o „domovském území“, podle níž se japonské a jihokorejské výrobce zdrželi konkurenčních projektů na „domovském území“ evropských výrobců, přičemž evropští výrobci se zavázali zůstat mimo trhy Japonska a Jižní Koreje. K výše uvedenému rozdělení se připojilo ještě rozdělení projektů na „územích vývozu“, a sice zbytek světa s výjimkou zejména Spojených států po určitou dobu dodržoval „kvótu 60/40“, což znamenalo, že 60 % projektů bylo vyhrazeno pro evropské výrobce a zbývajících 40 % pro asijské výrobce;
 - z „evropské kartelové konfigurace“, která spočívala v rozdělení si území a zákazníků evropskými výrobci, pokud jde o projekty realizované na „domovském území“ nebo přidělené evropským výrobcům (viz bod 3.3 napadeného rozhodnutí a zejména body 73 a 74 odůvodnění tohoto rozhodnutí).
- 13 Komise konstatovala, že účastníci kartelové dohody stanovili povinnost sdělovat údaje, aby bylo možné sledovat dohody o rozdělení (body 94 až 106 a 111 až 115 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 14 Komise vzala v úvahu odlišnost úloh jednotlivých účastníků kartelové dohody, které zastávaly při jejím provádění, a rozdělila účastníky do tří skupin. Nejdříve Komise vymezila hlavní účastníky kartelové dohody, ke kterým patřily: evropské podniky Nexans France, dceřiné společnosti Pirelli & C., dříve Pirelli SpA, která se postupně účastnila kartelové dohody (dále jen „Pirelli“), a Prysmian Cavi e Sistemi Energia, a dále japonské podniky Furukawa Electric, Fujikura a jejich společný podnik Viscas, Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable a jejich společný podnik J-Power Systems (body 545 až 561 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále Komise odlišila skupinu podniků, které sice nebyly součástí hlavní skupiny, přesto však nemohly být považovány za okrajové účastníky kartelové dohody a zařadila do této skupiny ABB, Exsym, Brugg Kabel a subjekt zřízený Sagem SA, Safran a Silec Cable (body 562 až 575 odůvodnění uvedeného rozhodnutí). Konečně měla Komise za to, že Mitsubishi Cable Industries, SWCC Showa Holdings, LS Cable & System, Taihan Electric Wire a nkt cables se kartelové dohody účastnily okrajově (body 576 až 594 odůvodnění tohoto rozhodnutí).

2. Odpovědnost žalobkyň

- 15 Z důvodu přímé účasti na kartelové dohodě v období od 14. prosince 2001 do 16. listopadu 2006 bylo rozhodnuto o odpovědnosti Brugg Kabel. Kabelwerke Brugg byla shledána odpovědnou za účast na protiprávním jednání jako mateřská společnost Brugg Kabel za totéž období (body 859 až 861 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

3. Uložené pokuty

- 16 Článek 2 písm. b) napadeného rozhodnutí ukládá žalobkyním „společně a nerozdílně“ pokutu ve výši 8 490 000 eur.
- 17 Pro účely výpočtu částky pokut použila Komise ustanovení čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 a metodologii uvedenou v pokynech pro výpočet pokut uložených na základě [uvedeného článku] (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny pro výpočet pokut z roku 2006“).
- 18 Pokud jde na prvním místě o základní částku pokut, Komise poté, co určila přiměřenou hodnotu tržeb podle bodu 18 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 (body 963 až 994 odůvodnění napadeného rozhodnutí), stanovila podíl této hodnoty tržeb odrážející závažnost protiprávního jednání podle bodů 22 a 23 uvedených pokynů. V tomto ohledu měla Komise za to, že protiprávní jednání bylo z povahy samé jedním z velmi závažných omezení hospodářské soutěže, což odůvodňovalo sazbu za závažnost ve výši 15 %. Stejně tak Komise uplatnila zvýšení koeficientu závažnosti o 2 % u všech společností vzhledem ke kumulovanému podílu hodnoty tržeb a téměř celosvětovému zeměpisnému rozsahu kartelové dohody pokrývající především celé území Evropského hospodářského prostoru (EHP). Kromě toho měla Komise zejména za to, že chování evropských podniků bylo pro hospodářskou soutěž škodlivější než chování ostatních podniků, jelikož kromě jejich účasti na „kartelové konfiguraci A/R“ si evropské podniky mezi sebou rozdělily projekty se silovými kabely v rámci „evropské kartelové konfigurace“. Z tohoto důvodu stanovila Komise podíl hodnoty tržeb, který je třeba zohlednit s ohledem na závažnost protiprávního jednání, na 19 % pro evropské podniky a na 17 % pro ostatní podniky (body 997 až 1010 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).
- 19 Co se týče násobícího koeficientu týkajícího se doby trvání protiprávního jednání, Komise v případě žalobkyň stanovila koeficient 4,91 pro období od 14. prosince 2001 do 16. listopadu 2006. Kromě toho započítala Komise do základní částky pokut dodatečnou částku, a sice vstupní poplatek ve výši 19 % hodnoty tržeb. Takto určená uvedená částka činila 8 937 000 eur (body 1011 až 1016 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 20 Pokud jde na druhém místě o úpravu základní částky pokut, Komise nezjistila přítěžující okolnosti, které by mohly mít vliv na základní částku pokuty stanovenou každému z účastníků kartelové dohody, s výjimkou společnosti ABB. Naproti tomu, pokud jde o polehčující okolnosti, rozhodla se Komise

odrazit ve výši pokut úlohu jednotlivých podniků v rámci provádění kartelové dohody. Komise tak o 10 % snížila základní částku pokuty uložené podnikům, které se zapojily do protiprávního jednání v malé míře, a o 5 % základní částku pokuty uložené podnikům, které byly v rámci kartelové dohody středně významnými účastníky. Komise kromě toho společností Mitsubishi Cable Industries a SWCC Showa Holdings poskytla za období před vytvořením společnosti Exsym a společností LS Cable & System a Taihan Electric Wire další snížení o 1 % proto, že nevěděly o některých aspektech jediného a trvajících protiprávního jednání, a z důvodu nedostatku odpovědnosti za toto protiprávní jednání. Naproti tomu žádné snížení základní částky pokuty nebylo uděleno podnikům patřícím mezi hlavní účastníky kartelové dohody, včetně žalobkyň (body 1017 až 1020 a 1033 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise kromě toho poskytla na základě pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 dodatečné snížení ve výši 3 % společnosti Mitsubishi Cable Industries za její účinnou spolupráci mimo rámec oznámení o shovívavosti (bod 1041 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).

- 21 Komise mimoto rozhodla o přiznání ochrany před pokutami společnosti ABB a o snížení částky pokuty uložené společností J-Power Systems, Sumitomo Electric Industries a Hitachi Cable o 45 %, aby zohlednila spolupráci těchto podniků v rámci sdělení o shovívavosti.

II. Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 22 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 16. června 2014 podaly žalobkyně projednávanou žalobu.
- 23 Dne 28. září 2016 Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 odst. 3 písm. a) a d) svého jednacího řádu položil Komisi otázky a vyzval ji, aby předložila některé dokumenty, zejména nedůvěrné verze odpovědí ostatních adresátů oznámení námitek.
- 24 Při změně složení senátů Tribunálu byla na základě čl. 27 odst. 5 jednacího řádu Tribunálu soudkyně zpravodajka přidělena k osmému senátu Tribunálu (nové složení), kterému byla tudíž přidělena tato věc.
- 25 Komise dopisem ze dne 31. října 2016 odpověděla na otázky položené Tribunálem a předložila požadované dokumenty s výjimkou nedůvěrných verzí odpovědí na oznámení námitek společností Nexans France, Nexans, The Goldman Sachs Group, Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable, J-Power Systems, Furukawa Electric, Fujikura, Mitsubishi Cable Industries, Exsym, nkt cables, NKT Holding, Silec Cable, Grupo General Cable Sistemas, Safran, General Cable, LS Cable & System, ABB, Pirelli & C., Prysmian, Prysmian Cavi e Sistemi Energia, SWCC Showa Holdings, Taihan Electric Wire a Viscas. Komise upřesnila, že i přes její žádost v tomto ohledu, tyto společnosti ještě nepřipravily nedůvěrné verze svých odpovědí na oznámení námitek.
- 26 Na základě zprávy soudkyně zpravodajky rozhodl Tribunál (osmý senát) o zahájení ústní části řízení. Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 1. června 2017.
- 27 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil čl. 1 bod 2, čl. 2 písm. b) a článek 3 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž žalobkyním ukládá povinnost „společně a nerozdílně“ zaplatit pokutu ve výši 8 490 000 eur z důvodu jejich odpovědnosti za jediné a trvalé protiprávní jednání v rozporu s článkem 101 SFEU a článkem 53 Dohody o EHP za období od 14. prosince 2001 do 16. listopadu 2006;
 - částečně zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž uznává žalobkyně odpovědnými za individuální protiprávní jednání v rozporu s článkem 101 SFEU a článkem 53 Dohody o EHP, a to z důvodu jejich údajné účasti na různých dohodách a jednáních ve vzájemné shodě tvořících jediné a trvalé protiprávní jednání;

- podpůrně, snížil částku pokuty, která jim byla uložena v čl. 2 písm. b) napadeného rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

28 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- žalobu zamítl,
- uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

III. Právní otázky

29 Žalobkyně v rámci žaloby vznáší jak návrhová žádání směřující k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí, tak návrhová žádání směřující ke snížení částky pokuty, která jim byla uložena.

A. K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení

30 Na podporu návrhových žádání směřujících ke zrušení uplatňují žalobkyně šest žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z porušení práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces. Druhý žalobní důvod vychází z nepříslušnosti Komise postihovat protiprávní jednání ve třetích státech a z nedostatku vlivu v rámci EHP. Třetí žalobní důvod vychází z nesprávného právního posouzení a z porušení povinnosti uvést odůvodnění a práva na presumpci nevinu zakotveného v čl. 6 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dně 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), čl. 48 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) ve spojení s čl. 6 odst. 2 a 3 SEU z důvodu nesprávného přičtení odpovědnosti žalobkyním za jejich údajnou účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání. Čtvrtý žalobní důvod vychází z porušení povinností věc vyšetřit v důsledku nesprávného zjištění skutkového stavu a zkreslení důkazů týkajících se údajné účasti žalobkyň na kartelové dohodě, jakož i z porušení povinnosti uvést odůvodnění. Pátý žalobní důvod vychází z porušení „hmotného práva“ prostřednictvím nesprávného použití článku 101 SFEU nebo článku 53 Dohody o EHP. Šestý žalobní důvod vychází z porušení čl. 23 odst. 2 a 3 nařízení č. 1/2003 a zásad rovného zacházení a proporcionality, z nesprávného odůvodnění, několika nesprávných posouzení a zneužití pravomoci, pokud jde o výpočet částky pokuty uložené žalobkyním.

1. K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces

31 První žalobní důvod se dělí na dvě části. První část vychází z porušení práva na spravedlivý proces, jelikož Komise odmítla žalobkyním předávat žádosti o informace a oznámení námitek v němčině. Druhá část vychází z porušení práva na obhajobu z důvodu, že Komise odmítla přiznat žalobkyním přístup k odpovědím jiných podniků na oznámení námitek, které potenciálně obsahují informace ve prospěch.

a) K oznámení žádostí o informace a oznámení námitek v angličtině

32 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila jejich právo na spravedlivý proces a jejich právo na obhajobu tím, že jim doručila žádosti o informace a oznámení námitek pouze v angličtině, zatímco Brugg Kabel opakovaně žádala o komunikaci v němčině.

- 33 Žalobkyně tvrdí, že v souladu s právem na spravedlivý proces, zásadou dodržování práva na obhajobu a čl. 6 odst. 3 písm. a) EÚLP, pokud se Komise obrátí na společnosti, jejichž sídlo se nachází na území státu, který není součástí EHP, je povinna používat úřední jazyk tohoto státu, za předpokladu, že tento jazyk je úředním jazykem Evropské unie a navíc je-li tento jazyk jedním z pracovních jazyků Komise. V důsledku toho, jak je ostatně uvedeno v dokumentu Komise nazvaném „Antitrust Manual of Procedures“, v případě společnosti, jako je Brugg Kabel, jejíž sídlo se nachází v kantonu Aargau (Švýcarsko), kde je úředním jazykem němčina, byla Komise povinna používat tento jazyk, či být nejpozději před oznámením námitek uvedenou společností od této povinnosti zproštěna.
- 34 V projednávané věci přitom poté, co se Komise původně obrátila na Brugg Kabel v angličtině, úřednice generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Komise sdělila zástupcům uvedené společnosti během telefonického rozhovoru, který proběhl dne 23. října 2009, že Komise nemůže vyhovět jejich žádosti o doručení německé verze žádosti o informace ze dne 20. října 2009 z důvodu, že tato společnost nemá sídlo v členském státě Unie. Žalobkyně tvrdí, že teprve po tomto odmítnutí zástupci téže společnosti požádaly o pouze částečný překlad uvedené žádosti o informace, jak vyplývá z dopisu zaslaného Komisi dne 27. října 2009. Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, dotčená společnost tedy s žádostí, aby s ní Komise komunikovala v němčině, nevyčkávala až na slyšení před úředníkem pro slyšení. Vůle dotčené společnosti používat němčinu jako jednací jazyk vyplývá kromě toho jasně ze skutečnosti, že na všechny žádosti o informace a na oznámení námitek odpovídala v tomto jazyce.
- 35 Odmítnutí Komise doručit společnosti Brugg Kabel žádosti o informace a oznámení námitek v němčině si vyžádalo čas na překlad z angličtiny do němčiny, což přineslo zkrácení doby obvykle věnované přípravě obhajoby. Žalobkyně v tomto ohledu tvrdí, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, znalost angličtiny v uvedené společnosti nesplňovala požadavky čl. 6 odst. 3 písm. a) EÚLP. Naopak, každodenní práce i schůzky vedoucích představitelů a schůze orgánů kontroly správy probíhaly pravidelně v němčině. Stejně tak byla podle žalobkyň němčina jazykem, který se používal v rámci interní korespondence této společnosti, jakož i se používala pro interní dokumenty, jako jsou výroční zprávy nebo pokyny vedení, které byly následně přeloženy do angličtiny externím dodavatelem služeb. Konečně je irelevantní, že sporné kontakty mezi Brugg Kabel a ostatními výrobci silových kabelů byly navazovány převážně v angličtině, jelikož se jednalo o čistě technický výklad spolupracovníka v profesním jazyce výrobců silových kabelů, zatímco oznámení námitek obsahovalo složité výtky, které musí být dotčená společnost schopna plně pochopit, aby je mohla přezkoumat z technického a právního hlediska.
- 36 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že Komise rovněž porušila jejich právo na obhajobu před Tribunálem tím, že v žalobní odpovědi použila citace v angličtině a francouzštině, aniž poskytla jejich překlad, jak vyžaduje čl. 35 odst. 3 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991. Podle žalobkyň nebylo ve fázi dupliky možné napravit tento nedostatek v překladu, jelikož takováto oprava není přípustná v rozsahu, v němž již žalobkyně uplatnily výtku týkající se porušení jednacího jazyka v žalobě. Z toho podle žalobkyň vyplývá, že všechny části žalobní odpovědi, které obsahovaly takové citace, je třeba odmítnout jako nepřipustné.
- 37 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že i když EÚLP nepředstavuje právní nástroj formálně začleněný do unijního právního řádu, dokud k ní Unie nepřistoupí, čl. 6 odst. 3 SEU stanoví, že základní práva uznaná EÚLP jsou součástí unijního práva jako obecné zásady a čl. 52 odst. 3 Listiny vyžaduje, aby v ní obsaženým právům odpovídajícím právům zaručeným touto Úmluvou byl dán stejný smysl a stejný rozsah, jaký jim přikládá uvedená Úmluva (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. července 2013, Schindler Holding a další v. Komise, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 32 a citovaná judikatura).
- 39 Je třeba rovněž připomenout, že v souladu s čl. 6 odst. 3 písm. a) EÚLP každý, kdo je obviněn z trestného činu, má právo být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu.

- 40 Ještě je třeba připomenout, že podle judikatury platí, že Komise nemůže být kvalifikována jako „soud“ ve smyslu článku 6 EÚLP (viz rozsudek ze dne 10. března 1992, *Shell v. Komise*, T-11/89, EU:T:1992:33, bod 39 a citovaná judikatura). Dodržování článku 6 EÚLP kromě toho nevyklučuje, aby ve správním řízení uložil „trest“ nejprve správní orgán, který sám o sobě nesplňuje podmínky stanovené v čl. 6 odst. 1 EÚLP, pokud rozhodnutí uvedeného orgánu podléhá následnému přezkumu, který vykonává soudní orgán s pravomocí soudního přezkumu v plné jurisdikci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2013, *Schindler Holding a další v. Komise*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 35). Z toho vyplývá, že žalobkyně se ve vztahu ke Komisi nemohou dovolávat porušení článku 6 EÚLP.
- 41 Je však třeba rovněž připomenout, že podle judikatury platí, že dodržování práva na obhajobu, které je ve smyslu článku 41 Listiny podstatnou složkou práva na řádnou správu, musí být zachováno za všech okolností, zejména v jakémkoliv řízení, které může vést k uložení sankcí, i když se jedná o správní řízení. Tato zásada v tomto ohledu požaduje, aby dotčeným podnikům a sdružením podniků bylo již ve stadiu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit jejich stanovisko zejména k realitě a relevanci skutkových okolností, vytýkaných skutečností a okolností dovolávaných Komisí (viz rozsudek ze dne 27. září 2012, *Shell Petroleum a další v. Komise*, T-343/06, EU:T:2012:478, body 82 a 88 a citovaná judikatura).
- 42 Z judikatury rovněž vyplývá, že právo na obhajobu podniků, kterých se týká správní řízení, které může vést k uložení sankcí, musí být rovněž dodržováno Komisí v průběhu postupů předběžného šetření, neboť je třeba zabránit tomu, aby toto právo mohlo být nenapravitelně porušeno v rámci takovýchto postupů, k nimž patří zejména kontroly, jež mohou být rozhodující pro shromáždění důkazů o protiprávnosti chování podniků, jež mohou zakládat jejich odpovědnost (rozsudek ze dne 14. listopadu 2012, *Nexans France a Nexans v. Komise*, T-135/09, EU:T:2012:596, bod 41).
- 43 Právě ve světle zásad připomenutých v bodech 38 až 42 výše je třeba ověřit, zda zaslání žádostí o informace a oznámení námitek žalobkyním v anglickém jazyce zasáhlo do jejich práva na obhajobu.
- 44 Zprvce, pokud jde o zaslání žádostí o informace v angličtině, je třeba uvést, jak bylo připomenuto v bodě 42 výše, že povinnost Komise dodržovat právo na obhajobu při šetřeních před zahájením samotného řízení ve věci kartelové dohody má zabránit tomu, aby bylo nenapravitelně poškozeno toto právo během dotčených šetření. Z tohoto důvodu musí Komise dodržovat právo na obhajobu zejména při šetřeních, která mohou být rozhodující pro shromáždění důkazů o protiprávnosti chování podniků, jež mohou zakládat jejich odpovědnost.
- 45 Je třeba mít za to, že taková logika se použije rovněž na žádosti o informace zaslané Komisí dotčeným podnikům při předběžném šetření, jelikož odpovědi na tyto žádosti mohou být Komisí použity, jako je tomu v projednávaném případě, k prokázání protiprávní povahy chování těchto podniků.
- 46 Je však třeba konstatovat, že i když žádosti o informace ze dne 7. dubna 2009, ze dne 20. října 2009, ze dne 31. března 2010 a ze dne 29. listopadu 2010, které Komise zaslala společnosti Brugg Kabel, byly vyhotoveny v angličtině, ze spisu vyplývá, že žalobkyně byly s to dotčené žádosti pochopit dostatečně tak, aby na každou z nich mohly odpovědět. Je ostatně třeba zdůraznit, že Brugg Kabel požádala o překlad pouze některých částí žádosti Komise ze dne 20. října 2009 a že poté, co jí Komise poskytla dotčené překlady, Brugg Kabel na tuto žádost o informace odpověděla. Rovněž je důležité zdůraznit, že Komise vůbec nevyžadovala, aby Brugg Kabel reagovala na žádosti o informace v angličtině. Je tudíž třeba konstatovat, že Brugg Kabel byla schopna účelně vyjádřit své stanovisko, pokud jde o informace požadované Komisí.
- 47 Rovněž není argumentace žalobkyň přesvědčivá v rozsahu, v němž ji lze vykládat v tom smyslu, že odmítnutí Komise zasílat Brugg Kabel žádosti o informace v němčině, jak bylo uvedeno v jejím dopise ze dne 27. října 2009, představuje porušení čl. 41 odst. 4 Listiny. Toto ustanovení totiž stanoví, že

každý se může obracet na orgány v jednom z jazyků Smluv a musí obdržet odpověď ve stejném jazyce. Je přitom nutno konstatovat, že v projednávaném případě je to Komise, kdo se obrátil na Brugg Kabel s žádostí o odpověď, a nikoliv naopak.

- 48 Z druhé, pokud jde o oznámení námitek v angličtině, je třeba uvést, že je-li Komisi uloženo dodržovat právo na obhajobu v rámci předběžného šetření, *a fortiori* je povinna jej dodržovat po oficiálním zahájení správního řízení, které může vést k přijetí sankcí vůči dotčeným podnikům, jak bylo připomenuto v bodě 42 výše.
- 49 V projednávaném případě je však bez ohledu na konkrétní úroveň znalosti anglického jazyka, kterou měli zaměstnanci a řídící pracovníci žalobkyně, třeba konstatovat, jak vyplývá z dopisu zaslaného Brugg Kabel Komisi dne 1. září 2011, že žalobkyně nežádaly o dodatečnou lhůtu pro vypracování odpovědi na oznámení námitek z důvodů vyhotovení překladu, ale proto, aby měly dodatečný čas pro podrobné přezkoumání všech dokumentů uložených ve spise a mnoha tvrzení obsažených v oznámení námitek, a to s ohledem na omezené zdroje, které mohly věnovat tomuto úkolu. Je přitom obtížné uvěřit, že pokud žalobkyně měly potíže s porozuměním anglické verzi oznámení námitek nebo potřebovaly více času pro její překlad, nezmínily tyto okolnosti k odůvodnění jejich žádosti o prodloužení lhůty pro odpověď na oznámení námitek. Je třeba rovněž konstatovat, že byly schopny odpovědět na oznámení námitek, i když jejich odpověď byla vyhotovena v němčině, což opět svědčí o tom, že žalobkyně měly dostatečnou znalost angličtiny k pochopení povahy a důvodu obvinění, která proti nim byla vznesena, a k účelnému zaujetí stanoviska v tomto ohledu.
- 50 S ohledem na předcházející úvahy je třeba argumentaci žalobkyně vycházející z porušení práva na obhajobu ve správním řízení z důvodu, že jim byly žádosti o informace a oznámení námitek doručeny v anglickém jazyce, odmítnout jako neopodstatněnou.
- 51 Pokud jde kromě toho o údajné porušení práva na obhajobu žalobkyně v rámci tohoto soudního řízení, je třeba bez dalšího uvést, že toto tvrzení lze pouze zamítnout jako irelevantní v rozsahu, v němž je předkládáno na podporu žalobního důvodu vycházejícího z porušení práva na obhajobu společnosti Brugg Kabel v rámci správního řízení.
- 52 Argumentace žalobkyně, jejímž cílem je zamítnout části žalobní odpovědi jako nepřípustné z důvodu, že vzhledem k tomu, že nerespektují jednací jazyk, poškozují jejich právo na obhajobu, nemůže ostatně uspět.
- 53 V tomto ohledu je nesporné, že jednacím jazykem v této věci je němčina. Z článku 35 odst. 3 prvního a druhého pododstavce jednacího řádu ze dne 2. května 1991, ve znění platném v okamžiku podání žalobní odpovědi, kromě toho vyplývá, že jednací jazyk musí být použit zejména ve spisu a řečech účastníků řízení, včetně všech přiložených písemností a dokumentů, a že veškeré předložené nebo přiložené podklady, které jsou vyhotoveny v jiném jazyce, než je jednací jazyk, musí být opatřeny překladem do jednacího jazyka.
- 54 Z toho vyplývá, že Komise byla povinna poskytnout překlad částí žalobní odpovědi vyhotovených v jiném jazyce do jednacího jazyka. Komise se nemůže od této povinnosti odchýlit pouze z toho důvodu, že existuje překlad některých z uvedených částí v napadeném rozhodnutí přiloženém k žalobě nebo že další části byly výňatky z příloh žaloby nebo že se jedná o prohlášení zaměstnance žalobkyně.
- 55 Je nutné konstatovat, že Komise napravila uvedenou formální nesrovnalost tím, že předložila překlad dotčených částí v přílohách k duplice.
- 56 Kromě toho na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, okolnost, že již v žalobě vznesly výtku vycházející z nedodržení jednacího jazyka, nebrání provedení takové opravy. Stačí totiž uvést, že dotčená výtky se týkala jazyka použitého Komisí ve správním řízení, což nemůže předem rozhodnout o jednacím jazyku soudního řízení.

- 57 Z toho vyplývá, že části žalobní odpovědi vyhotovené v jiném jazyce, než je jednací jazyk, nemohou být považovány za nepřijatelné.
- 58 Vzhledem k předcházejícím úvahám je třeba první část prvního žalobního důvodu zamítnout jako neopodstatněnou.

b) K odmítnutí Komise poskytnout přístup k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek

- 59 Žalobkyně vytýkají Komisi, že porušila jejich právo na obhajobu tím, že jim nebo jejich advokáti odmítla poskytnout přístup k nedůvěrné verzi odpovědi ostatních adresátů oznámení námitek s výjimkou velmi omezeného přístupu k odpovědím ABB a J-Power Systems, ačkoliv uvedené odpovědi obsahovaly důkazy ve prospěch týkající se zejména předmětu schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains (Francie), kterou Komise nesprávně považovala za začátek účasti společnosti Brugg Kabel na protiprávním jednání, a týkající se přerušení účasti Brugg Kabel na protiprávním jednání během roku 2005.
- 60 Žalobkyně tvrdí, že zpřístupnění odpovědi ostatních adresátů oznámení námitek bylo odůvodněné tím spíše, že i) jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6), nepřísluší Komisi, aby sama rozhodla o tom, jaké skutečnosti jsou relevantní pro jejich obhajobu, což následně ani nebyla s to učinit, a dále že ii) je jim vytýkáno, že se účastnily jediného a trvajících protiprávního jednání, což vede k tomu, že jsou považovány za zodpovědné za postupy jiných podniků, na kterých se nepodílely a o kterých v tom případě ani nevěděly.
- 61 Žalobkyně jsou toho názoru, na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, že poskytnutí přístupu k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek, které mohly obsahovat důkazy ve prospěch, by v projednávaném případě nemohlo mít za následek neustálé odkládání přijetí rozhodnutí o ukončení správního řízení, jelikož Komise již takový přístup ostatním adresátům oznámení námitek poskytla.
- 62 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že od nich nelze vyžadovat, aby – za účelem prokázání toho, že dokumenty obsahující informace potenciálně ve prospěch mohly být užitečné pro jejich obhajobu – poskytl přesné informace o obsahu uvedených dokumentů, ke kterým z podstaty věci neměly přístup. Požadavek na *prima facie* důkaz v této souvislosti, jak vyplývá z rozsudku ze dne 27. září 2012, Shell Petroleum a další v. Komise (T-343/06, EU:T:2012:478), citovaného Komisí, má za cíl zmírnit důkazní břemeno podniků, kterým Komise odmítla poskytnout přístup k dokumentu ve prospěch, a nelze jej vykládat způsobem, který znemožňuje předložení takového důkazu. Žalobkyně mají za to, že v projednávané věci stačí, že uvádějí, jak to také učinily, že odpovědi ostatních adresátů oznámení námitek mohly potvrdit, že žádný údajný účastník kartelové dohody neodkazoval na schůzi konanou dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains jako na „schůzku R“, během které se měla Brugg Kabel podílet na provádění kartelové dohody.
- 63 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 64 Pokud jde v tomto ohledu na prvním místě o tvrzení žalobkyň, že jim Komise byla povinna poskytnout přístup k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek z důvodu, že jí nepřísluší, aby sama rozhodla o relevanci dokumentů získaných v rámci postupu pro jejich obhajobu, je třeba konstatovat, že toto tvrzení nemůže obstát.
- 65 Je totiž třeba připomenout, že podle čl. 27 prvního pododstavce nařízení č. 1/2003 poskytne Komise před přijetím rozhodnutí podle článků 7, 8, 23 a čl. 24 odst. 2 podnikům nebo sdružením podniků, proti nimž je vedeno řízení Komise, příležitost, aby byly slyšeny ve vztahu k námitkám přijatým Komisí. Totéž ustanovení uvádí, že „[K]omise založí svá rozhodnutí pouze na námitkách, ke kterým se mohly dotčené strany vyjádřit“ a že „[s]těžovatelé jsou s řízením úzce spojeni.“

- 66 Účelem přístupu ke spisu ve věcech hospodářské soutěže je tak zejména umožnit osobám, jimž je určeno oznámení námitek, aby se seznámily s důkazy obsaženými ve spisu Komise, a mohly se tak na základě těchto poznatků účinně vyjádřit k závěrům, k nimž Komise dospěla ve svém oznámení námitek (rozsudek ze dne 2. října 2003, *Corus UK v. Komise*, C-199/99 P, EU:C:2003:531, bod 125). Přístup ke spisu tedy patří k procesním zárukám určeným k ochraně práva na obhajobu a konkrétně k zajištění účinného výkonu práva být vyslechnut.
- 67 V souladu s judikaturou platí, že právo přístupu ke spisu, znamená, že Komise umožní dotčenému podniku přezkoumat všechny dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spise, které by mohly být relevantní pro jeho obhajobu. K nim patří jak dokumenty svědčící v jejich neprospěch, tak v jejich prospěch, s výhradou obchodních tajemství ostatních podniků, interních dokumentů Komise a dalších důvěrných informací (rozsudek ze dne 7. ledna 2004, *Aalborg Portland a další v. Komise*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 68 a citovaná judikatura).
- 68 Až na počátku kontradiktorní fáze správního řízení je však dotčený podnik informován prostřednictvím oznámení námitek o všech podstatných skutečnostech, o které se Komise opírá v tomto stadiu řízení, a o tom, že tento podnik má právo nahlížet do spisu, aby byl zaručen účinný výkon jeho práva na obhajobu. V důsledku toho není odpověď jiných stran oznámení námitek v zásadě zahrnuta do dokumentů vyšetřovacího spisu, do kterých účastníci mohou nahlížet (rozsudky ze dne 30. září 2009, *Hoechst v. Komise*, T-161/05, EU:T:2009:366, bod 163; ze dne 12. července 2011, *Toshiba v. Komise*, T-113/07, EU:T:2011:343, bod 42, a ze dne 12. července 2011, *Mitsubishi Electric v. Komise*, T-133/07, EU:T:2011:345, bod 41).
- 69 Pokud se však Komise v řízení podle čl. 101 odst. 1 SFEU nebo čl. 53 odst. 1 Dohody o EHS zamýšlí za účelem prokázání existence protiprávního jednání opřít o úryvek odpovědi na oznámení námitek nebo o dokument připojený k takové odpovědi, musí ostatním podnikům zapojeným do tohoto řízení umožnit vyjádřit se k takovému důkazu. Za takových okolností je totiž dotýčný úryvek odpovědi na oznámení námitek nebo dokument připojený k takové odpovědi důkazem v neprospěch různých podniků, které se údajně podílely na protiprávním jednání (rozsudky ze dne 12. července 2011, *Toshiba v. Komise*, T-113/07, EU:T:2011:343, bod 43, a ze dne 12. července 2011, *Mitsubishi Electric v. Komise*, T-133/07, EU:T:2011:345, bod 42).
- 70 Obdobně, pokud část odpovědi na oznámení námitek nebo dokument připojený k takové odpovědi mohou být pro obhajobu podniku relevantní v rozsahu, v němž mu umožní dovolávat se skutečností, které se neshodují se závěry dovozenými v této fázi Komisí, představují důkaz ve prospěch. V tomto případě musí být dotčenému podniku umožněno, aby přezkoumal sporný úryvek nebo dokument a vyjádřil se k nim (rozsudky ze dne 12. července 2011, *Toshiba v. Komise*, T-113/07, EU:T:2011:343, bod 44 a ze dne 12. července 2011, *Mitsubishi Electric v. Komise*, T-133/07, EU:T:2011:345, bod 43).
- 71 Je kromě toho třeba připomenout, že odstavec 8 oznámení Komise o pravidlech pro přístup do spisu Komise v případech podle článků 101 a 102 SFEU, článků 53, 54 a 57 Dohody o EHP a nařízení Rady (ES) č. 139/2004 (Úř. věst. 2005, C 325, s. 7) stanoví, že „spis Komise“ z vyšetřování případů v oblasti hospodářské soutěže sestává z veškerých dokumentů, jež byly získány, vypracovány nebo shromážděny Generálním ředitelstvím Komise pro hospodářskou soutěž během šetření. V odstavci 27 uvedeného oznámení se uvádí následující:

„Přístup do spisů bude umožněn na žádost, a to obvykle pouze jednou, poté, co Komise oznámí stranám své námitky, aby byla zaručena zásada rovných možností a ochrana práva stran na obhajobu. Obecně tedy platí, že nebude umožněn přístup k odpovědím ostatních stran na námitky Komise.

Straně bude však umožněn přístup k dokumentům obdržným po oznámení námitek v pozdějším stadiu správního řízení pokud takové dokumenty mohou představovat nový důkaz – ať již usvědčující nebo osvobozující povahy – vztahující se k obvinění týkající se takové strany v prohlášení Komise o námitkách. Tento postup se uplatní, zejména pokud Komise zamýšlí opřít se o tyto nové důkazy.“

- 72 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, je na Komisi, aby provedla první posouzení toho, zda jsou informace obsažené v dokumentech obdržných po oznámení námitek ve prospěch, pokud dotčený podnik žádá o přístup k takovým dokumentům.
- 73 V tomto ohledu se žalobkyně nemohou dovolávat judikatury, podle které nepřísluší pouze Komisi, jež oznamuje námitky a přijímá rozhodnutí ukládající sankci, aby určila dokumenty užitečné pro obhajobu dotčeného podniku v rozsahu, v němž se tato úvaha týkající se dokumentů obsažených ve spise, který vytvořila Komise, nemůže vztáhnout na odpovědi jiných dotčených stran na námitky oznámené Komisí (rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2012, Shell Petroleum a další v. Komise, T-343/06, EU:T:2012:478, bod 89).
- 74 Rovněž je kromě toho třeba zamítnout tvrzení žalobkyně, podle něhož okolnost, že jim byla vytýkána jejich účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání, odůvodňuje to, aby jim byl udělen přístup k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek, aby mohly samy určit ve svých odpovědích důkazy ve prospěch. Postačuje totiž poukázat na to, že ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 12. července 2011, Toshiba v. Komise (T-113/07, EU:T:2011:343), ze dne 12. července 2011, Mitsubishi Electric v. Komise (T-133/07, EU:T:2011:345), a ze dne 27. září 2012, Shell Petroleum a další v. Komise (T-343/06, EU:T:2012:478), byla žalobkyním rovněž vytýkána jejich účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání.
- 75 Na druhém místě, pokud jde o argument žalobkyně, že Komise v podstatě porušila jejich právo na obhajobu tím, že jim na základě nesprávného posouzení relevantnosti informací, co se týče jejich obhajoby, obsažených v odpovědích ostatních adresátů oznámení námitek odmítla zpřístupnit nedůvěrnou verzi uvedených odpovědí, je nutno konstatovat, že tento argument nemůže obstát.
- 76 Je třeba připomenout, že pokud podniku nebyl poskytnut dokument, který má Komise k dispozici a lze jej označit jako důkaz ve prospěch, jelikož může vyvinít podnik, kterému je účast na kartelové dohodě vytýkána, je právo tohoto podniku na obhajobu porušeno, pokud uvedený podnik prokáže, že dotčený důkaz mohl být pro jeho obhajobu užitečný (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. prosince 2013, Siemens a další v. Komise, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:866, bod 367).
- 77 Takový důkaz může být předložen tak, že se prokáže, že nezpřístupnění mohlo ovlivnit v neprospěch dotčeného podniku průběh řízení a obsah rozhodnutí Komise, nebo že mohlo ohrozit nebo ztížit ochranu zájmů tohoto podniku v průběhu správního řízení (rozsudek ze dne 19. prosince 2013, Siemens a další v. Komise, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:866, bod 368).
- 78 Možnost, že nezpřístupněný dokument mohl mít vliv na průběh řízení a obsah rozhodnutí Komise, může být prokázána až po předběžném přezkoumání některých důkazů, z nichž vyplývá, že nezpřístupněné dokumenty mohly mít – s ohledem na tyto důkazní prostředky – význam, který neměl být přehlédnut (rozsudek ze dne 14. března 2013, Fresh Del Monte Produce v. Komise, T-587/08, EU:T:2013:129, bod 688).
- 79 V tomto ohledu nelze vyžadovat po žalobkyních, jež se dovolávaly žalobního důvodu vycházejícího z porušení jejich práva na obhajobu, aby v žalobě rozvinuly propracovanou argumentaci nebo aby podrobně uvedly soubor nepřímých důkazů k prokázání, že správní řízení mohlo vést k jinému

výsledku, pokud by měly přístup k některým důkazům, které jim nikdy nebyly zpřístupněny. Takovýto přístup by vedl k tomu, že by od nich bylo vyžadováno *probatio diabolica* (rozsudek ze dne 14. března 2013, Fresh Del Monte Produce v. Komise, T-587/08, EU:T:2013:129, bod 689).

- 80 Je však na žalující straně, aby poskytla prvotní indicie poukazující na užitečnost nezpřístupněných dokumentů pro její obhajobu (rozsudek ze dne 14. března 2013, Fresh Del Monte Produce v. Komise, T-587/08, EU:T:2013:129, bod 690)
- 81 V projednávané věci je tedy třeba ověřit, zda argumenty předložené žalobkyněmi poskytují prvotní indicie poukazující na užitečnost odpovědí ostatních adresátů oznámení námitek pro jejich obhajobu.
- 82 Žalobkyně tvrdí, že přístup k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek by jim umožnil prokázat negativní skutečnost, a sice že Pirelli ani Nexans France neuvedly, že schůzka ze dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, která podle Komise představuje výchozí bod pro účast žalobkyň na kartelové dohodě, byla schůzkou R. Podle žalobkyň by jim přístup k těmto odpovědím rovněž poskytl možnost potvrdit, že ostatní členové kartelové dohody věděli o tom, že žalobkyně přerušily svoji účast na kartelové dohodě v roce 2005.
- 83 Zaprvé, pokud jde o schůzku konanou dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, je třeba uvést – na rozdíl od toho, co tvrdí Komise – že okolnost, že tato schůzka byla uvedena v žádosti o informace ze dne 31. března 2010 a že žalobkyně měly přístup k odpovědím ostatních adresátů na uvedenou žádost o informace, nečiní jejich žádost o přístup k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek bezpředmětnou. Obsah odpovědí společností Nexans France a Pirelli na žádost Komise o informace ze dne 31. března 2010, v nichž se tito účastníci kartelové dohody nevyjádřili k jejich účasti na schůzce ze dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains a k předmětu této schůzky, totiž neumožňuje předjímat jejich postoje, které v tomto ohledu vyjádřily v odpovědi na oznámení námitek.
- 84 Je však třeba uvést, že okolnost, že ostatní účastníci kartelové dohody se ve svých odpovědích na oznámení námitek nevyjádřili k povaze schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, nemůže, i kdyby byla prokázána, sama o sobě podpořit obhajobu žalobkyň.
- 85 Je totiž nesporné, že v oznámení námitek Komise uvedla, že schůzka R byla uspořádána v Divonne-les-Bains dne 14. prosince 2001 a že účastníky této schůzky byly ve všech případech společnost Nexans France, zastoupená panem J., společnost Sagem, zastoupená panem V., a společnost Brugg Kabel, zastoupená panem N.
- 86 Skutečnost, že Nexans France ani Sagem se ve svých odpovědích na oznámení námitek nesnažily ve vztahu k takovému obvinění případně popřít povahu schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, přitom spíše prokazuje, že připouštějí skutečnosti, které jim byly v tomto ohledu Komisí vytykány.
- 87 Kromě toho v rozsahu, v němž argumentace žalobkyň míří rovněž na to, že společnost Pirelli údajně nezaujala stanovisko ohledně povahy schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, přičemž žalobkyně ve svých vlastních odpovědích na oznámení námitek připustily účast Pirelli na uvedené schůzce (viz bod 156 níže), je třeba konstatovat, že tuto argumentaci je třeba odmítnout. Vzhledem k tomu, že Komise v oznámení námitek neobvinila společnost Pirelli, že se podílela na uvedené schůzce, nelze totiž nezaujetí stanoviska ze strany Pirelli ohledně povahy této schůzky v žádném případě vykládat jako potvrzení toho, že tato schůzka měla či neměla protisoutěžní povahu.
- 88 Zadruhé, pokud jde o argumentaci žalobkyň, podle které odpovědi ostatních adresátů oznámení námitek jistě obsahovaly skutečnosti, které by mohly prokázat, že žalobkyně přerušily svoji účast na kartelové dohodě v roce 2005, je třeba uvést, že tato argumentace je nejasná. Žalobkyně totiž neuvádí, jaké skutečnosti mají být prokázány odpověďmi ostatních adresátů oznámení námitek nebo jaká konkrétní tvrzení Komise obsažená v oznámení námitek týkajícím se jejich účasti na kartelové dohodě

v roce 2005 mohou být na základě těchto odpovědí zpochybněna. Stejně tak žalobkyně nevysvětlují, proč mají za to, že skutečnosti ve prospěch týkající se jejich účasti na kartelové dohodě v roce 2005 se mohou nacházet v odpovědích všech adresátů oznámení námitek.

- 89 Je tudíž třeba mít za to, že argumenty žalobkyň neposkytují prvotní indicie poukazující na užitečnost odpovědí ostatních adresátů oznámení námitek, které jim nebyly sděleny, pro jejich obhajobu.
- 90 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 73 výše je také třeba zamítnout jako neopodstatněný argument žalobkyň vznesený na jednání, podle kterého skutečnost, že Komise nevypracovala nedůvěrné verze odpovědí všech adresátů oznámení námitek, aby se tím případně umožnilo oznámení důkazů ve prospěch, které mohly ve vztahu k dotčenému podniku tyto odpovědi obsahovat, prokazuje, že Komise v projednávaném případě nedodržela zásadu rovnosti zbraní.
- 91 Druhou část prvního žalobního důvodu, a tudíž i celý tento žalobní důvod je třeba zamítnout jako neopodstatněné.

2. Druhý žalobní důvod, vycházející z nepřislušnosti Komise postihovat protiprávní jednání, ke kterému došlo ve třetích státech a které nemá žádný dopad v rámci EHP

- 92 Žalobkyně tvrdí, že Komise neměla pravomoc použít článek 101 SFEU na jednání, k nimž došlo mimo území EHP, a na projekty realizované mimo území EHP, pokud tato jednání a tyto projekty nemají dopad v EHP. Neexistují-li důkazy o tom, že jednání týkající se každého z těchto projektů měla okamžité, podstatné a předvídatelné účinky v rámci EHP, nemohla je Komise ve smyslu judikatury jednoduše spojit s jediným a trvajícím protiprávním jednáním, aby založila svoji exteritoriální pravomoc, s výjimkou toho, že by Komisi bylo umožněno přiznat této pravomoci neomezenou povahu.
- 93 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 94 Pokud jde v tomto ohledu o územní působnost článku 101 SFEU a článku 53 dohody o EHP, je třeba připomenout, že unijní pravidlo hospodářské soutěže uvedené v článku 101 SFEU zakazuje dohody a jednání, jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže „na vnitřním trhu“.
- 95 Kromě toho je třeba připomenout, že podmínky územní působnosti článku 101 SFEU mohou být splněny ve dvou případech.
- 96 Zaprvé je použití článku 101 SFEU odůvodněné, pokud jednání, kterých se týká, jsou prováděna na vnitřním trhu, a to bez ohledu na místo jejich vzniku. Podmínění použitelnosti zákazů stanovených v právu hospodářské soutěže místem, kde se kartelová dohoda zformovala, by totiž ve svém důsledku zjevně poskytlo podnikům snadný prostředek, jak se uvedeným zákazům vyhnout (rozsudek ze dne 27. září 1988, Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 a 125/85 až 129/85, EU:C:1988:447, bod 16).
- 97 Zadruhé, jak již Soudní dvůr rozhodl, použití článku 101 SFEU je rovněž odůvodněno, pokud lze předvídat, že jednání, kterých se týká, vyvolávají na vnitřním trhu okamžitý a podstatný účinek (rozsudek ze dne 25. listopadu 1971, Béguelin Import, 22/71, EU:C:1971:113, bod 11). V tomto ohledu je třeba uvést, že tento přístup sleduje stejný cíl jako přístup založený na provádění dohody na území Unie, a to porozumět chováním, která sice nebyla provedena na tomto území, avšak jejichž protisoutěžní účinky se mohou na unijním trhu projevit.

- 98 Je třeba rovněž uvést, že podmínky použití článku 101 SFEU uvedené v bodech 96 a 97 výše, jsou alternativními, a nikoliv kumulativními prostředky k prokázání toho, že Komise má pravomoc konstatovat a potrestat porušení tohoto ustanovení.
- 99 Komise měla v napadeném rozhodnutí za to, že jak podmínka týkající se provedení kartelové dohody v EHP, tak i podmínka týkající se kvalifikovaných účinků kartelové dohody v EHP byly v projednávané věci splněny (body 467 až 469 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 100 Žalobkyně přitom tvrdí, že Komise měla prokázat, že každý z projektů realizovaných mimo EHP měl dostatečný dopad v rámci Unie, aby byla ve smyslu judikatury odůvodněna územní působnost článku 101 SFEU ve vztahu k této části dotčeného protiprávního jednání.
- 101 Taková argumentace nemůže obstát.
- 102 Pokud jde o provádění jednání v rámci kartelové dohody týkající se projektů realizovaných mimo EHP, je třeba uvést, že k provádění dohody o „územích vývozu“, na jejímž základě si evropští a asijsí výrobci rozdělili projekty realizované na uvedených územích, došlo na území EHP. Z bodu 79 odůvodnění napadeného rozhodnutí a z jeho bodu 247 odůvodnění, na který odkazuje bod 468 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyplývá, že Řecko nebylo součástí „evropského domovského území“ ve smyslu dohody o „domovském území“ a že projekty uskutečňované v Řecku byly součástí přidělování projektů podle „kvóty 60/40“ na základě dohody o „územích vývozu“. Z bodů 81 a 82 odůvodnění napadeného rozhodnutí kromě toho vyplývá, že členové A kartelové dohody měli za to, že projekty spojující členský stát Unie s třetím státem měly být rovněž součástí 60 % kvóty přidělené členům R kartelové dohody, jako tomu bylo v případě projektu spojujícího Španělsko s Marokem citovaného v bodě 232 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 103 Naopak je třeba podotknout, že k chování evropských podniků spočívajícímu podle dohody o „domovském území“ v tom, že nesoutěžily o projekty realizované na „domovském území“ asijských podniků, již z podstaty věci nedocházelo na území EHP.
- 104 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, však z uvedeného nevyplývá, že Komise měla k odůvodnění územní působnosti článku 101 SFEU předložit důkaz o tom, že každý z projektů realizovaných podle dohody o „domovském území“ mimo EHP měl dostatečný dopad v rámci Unie.
- 105 Jak totiž vyplývá z judikatury citované v bodě 97 výše, Komise mohla založit použitelnost článku 101 SFEU na takové jediné a trvající protiprávní jednání, jaké bylo konstatováno v napadeném rozhodnutí, na předvídatelných, okamžitých a podstatných účincích uvedeného jednání na vnitřní trh.
- 106 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 101 SFEU se může použít na jednání a dohody, které slouží k dosažení téhož protisoutěžního účelu, vzhledem k tomu, že lze předpokládat, že dohromady mají tato jednání a dohody okamžité a podstatné účinky na vnitřní trh. Podnikům totiž nelze umožnit, aby se vyhnuly použití unijních pravidel hospodářské soutěže tím, že kombinují více jednání sledujících stejný účel, z nichž každé jednotlivě nemůže mít okamžitý a podstatný účinek na uvedený trh, ale dohromady takový účinek mít mohou.
- 107 Je třeba uvést, že jediným účelem kartelové dohody bylo omezit hospodářskou soutěž pro projekty podmořských a podzemních silových kabelů (velmi) vysokého napětí na konkrétních územích sjednáním přidělování zakázek a zákazníků, a tedy narušením běžného soutěžního procesu v EHP.
- 108 Z toho vyplývá, na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, že právě s ohledem na celkové účinky různých jednání popsanych v bodě 493 odůvodnění napadeného rozhodnutí, včetně jednání týkajících se projektů realizovaných mimo EHP, bylo třeba posoudit, zda se v projednávané věci článek 101 SFEU použije.

- 109 Je na místě konstatovat, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když v bodě 469 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že účinky, které na hospodářskou soutěž v EHP včetně vnitřního trhu měla jednání a dohody, na kterých se členové kartelové dohody podíleli, byly předvídatelné, podstatné a okamžité.
- 110 V tomto ohledu stačí zohlednit pravděpodobné účinky chování na hospodářskou soutěž, aby byla podmínka související s požadavkem na předvídatelnost splněna.
- 111 Pokud jde o okamžitost účinků dotčených jednání na území Unie, je třeba poznamenat, že tato jednání mají nutně přímý vliv na dodávky silových kabelů vysokého a velmi vysokého napětí na uvedeném území, protože takový byl účel jednotlivých schůzek a kontaktů mezi účastníky kartelové dohody (bod 66 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Jak správně uvedla Komise, rozdělení provedené mezi stranami kartelové dohody současně přímo uvnitř a mimo toto území mělo kromě toho předvídatelné účinky na hospodářskou soutěž na uvedeném území.
- 112 Pokud jde o podstatnou povahu účinků v Unii, je třeba poukázat na množství a význam výrobců, kteří se účastnili kartelové dohody a kteří představovali téměř celý trh, na širokou škálu výrobků dotčených různými dohodami a na závažnost dotčených jednání. Je rovněž třeba poukázat na významnou délku jediného a trvajícího protiprávního jednání, které trvalo po dobu deseti let. Všechny tyto skutečnosti posuzované jako celek přispívají k prokázání podstatné povahy účinků dotčených jednání na území Unie (body 66, 492, 493 a 620 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 113 Je tudíž třeba dospět k závěru, že jediné a trvající protiprávní jednání, jak jej Komise definovala v napadeném rozhodnutí, spadá do působnosti článku 101 SFEU a že Komise byla oprávněna jej sankcionovat. Za těchto okolností Komise nebyla povinna konkrétně prokázat, že podmínky pro použití článku 101 SFEU byly splněny pro každý z projektů realizovaných mimo EHP.
- 114 Pokud jde kromě toho o výtku žalobkyn, podle které Komise obešla neexistenci účinků dohody o „územích vývozu“ v EHP tím, že tuto dohodu uměle zahrnula do jediného a trvajícího protiprávního jednání tak, aby na ni použila článek 101 SFEU, je třeba poukázat na to, že tato výtku ve skutečnosti směřuje ke zpochybnění existence jediného a trvajícího protiprávního jednání, jak je popsáno Komisí v napadeném rozhodnutí, a nikoli ke zpochybnění použitelnosti článku 101 SFEU na uvedené protiprávní jednání.
- 115 Kromě toho je třeba uvést, že žalobkyně nepředložily žádný důkaz, který by mohl tuto výtku podpořit, takže je třeba ji odmítnout jako pouhé tvrzení.
- 116 S ohledem na předcházející úvahy je třeba druhý žalobní důvod zamítnout jako neopodstatněný.

3. K třetímu a čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícím z nesprávného posouzení, porušení práva na presumpci neviny, nesprávného skutkového zjištění, zkreslení důkazů a porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o údajnou účast žalobkyn na jediném a trvajícím protiprávním jednání

- 117 Na podporu třetího a čtvrtého žalobního důvodu, které je třeba zkoumat společně, předkládají žalobkyně několik argumentů. Zprvée žalobkyně Komisi vytýkají, že použila pojem „jediné protiprávní jednání“ pro označení různých složek kartelové dohody. Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Komise porušila svoji povinnost uvést odůvodnění, pokud jde o jejich nepřetržitou účast na protiprávním jednání, a že navíc nepředložila dostatečné důkazy o počátku jejich účasti na protiprávním jednání a jeho nepřetržitém trvání. Zatřetí žalobkyně vytýkají Komisi, že jim přičetla odpovědnost za jediné a trvající protiprávní jednání, a to i přesto, že neměly v úmyslu přispět ke všem cílům kartelové dohody a že o některých protiprávních chováních nevěděly. Začtvrté žalobkyně tvrdí, že Komise měla prokázat, že věděly o dohodách týkajících se jednotlivých projektů nebo že je mohly předpokládat alespoň pro

vnitrostátní trhy nebo pro projekty s podmořskými silovými kabely. Zapáté žalobkyně vytýkají Komisi, že neupřesnila, které projekty měly být předmětem dohody, přičemž se spokojila s použitím zkratk nebo druhových označení a ten samý projekt prezentovala jako vícero různých projektů, protože se mírně lišilo jejich označení.

a) Úvodní poznámky

- 118 Z judikatury vyplývá, že je na Komisi, aby prokázala nejen existenci kartelové dohody, ale i dobu jejího trvání. Zejména pokud jde o dokazování protiprávního jednání porušujícího čl. 101 odst. 1 SFEU, je Komise povinna prokázat protiprávní jednání, která zjistila, a předložit řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávní jednání. Pochybnosti soudce v tomto ohledu musí být ku prospěchu podniku, kterému je rozhodnutí konstatující protiprávní jednání určeno. Soud tedy nemůže učinit závěr, že Komise existenci dotčeného protiprávního jednání prokázala z právního hlediska dostačujícím způsobem, jestliže má o této otázce stále ještě pochybnosti, zejména v rámci žaloby na neplatnost rozhodnutí ukládajícího pokutu. Za této situace je totiž nezbytné uplatnit zásadu presumpce neviny, která je jedním ze základních práv chráněných právním řádem Unie a je zakotvena v čl. 48 odst. 1 Listiny. S ohledem na povahu dotčených protiprávních jednání a na povahu a stupeň přísnosti souvisejících sankcí se zásada presumpce neviny použije zejména na řízení o porušení pravidel hospodářské soutěže uplatnitelných na podniky, v jejichž rámci může být rozhodnuto o pokutách či penále. Je tedy nezbytné, aby Komise za účelem založení pevného přesvědčení, že došlo k tvrzenému protiprávnímu jednání, uvedla přesné a shodující se důkazy (viz rozsudek ze dne 17. května 2013, Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise, T-147/09 a T-148/09, EU:T:2013:259, bod 50 a citovaná judikatura).
- 119 Z ustálené judikatury nicméně rovněž vyplývá, že každý z důkazů předložených Komisí nemusí těmto kritériím nezbytně odpovídat, se zřetelem na každý prvek protiprávního jednání. Stačí, když soubor nepřímých důkazů, jehož se orgán dovolává, tomuto požadavku odpovídá jako celek (viz rozsudek ze dne 17. května 2013, Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise, T-147/09 a T-148/09, EU:T:2013:259, bod 51 a citovaná judikatura).
- 120 Mimoto je běžné, že se činnosti, s nimiž jsou spojeny protisoutěžní dohody, odehrávají tajně, schůzky se konají potajmu a související dokumentace je omezena na minimum. Z toho vyplývá, že i když Komise objeví písemnosti výslovně prokazující protiprávní kontakty mezi subjekty, jako jsou zápisy ze setkání, jsou tyto obvykle útržkovité a rozptýlené, takže se často ukazuje jako nezbytné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcí. Proto ve většině případů musí být protisoutěžní jednání nebo dohoda odvozena z určitého počtu shodujících se skutečností a nepřímých důkazů, které v případě, že neexistuje jiné logické vysvětlení, mohou jako celek představovat důkaz porušení pravidel hospodářské soutěže (rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 55 až 57, a ze dne 25. ledna 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel v. Komise, C-403/04 P a C-405/04 P, EU:C:2007:52, bod 51).
- 121 Judikatura navíc vyžaduje, aby se Komise, pokud neexistují důkazy, které mohou přímo prokázat dobu trvání protiprávního jednání, opřela alespoň o důkazy vztahující se k časově dostatečně blízkým skutkovým okolnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že toto protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními daty (rozsudek ze dne 7. července 1994, Dunlop Slazenger v. Komise, T-43/92, EU:T:1994:79, bod 79; viz také rozsudek ze dne 16. listopadu 2006, Peróxidos Orgánicos v. Komise, T-120/04, EU:T:2006:350, bod 51 a citovaná judikatura).

b) K povaze jediného protiprávního jednání

- 122 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že postupy, které Komise identifikovala, nesplňují kritéria jediného a trvajících protiprávního jednání stanovená judikaturou. Žalobkyně konkrétně tvrdí, že neexistuje totožnost výrobků a služeb vzhledem k tomu, že podmořské silové kabely a podzemní silové kabely představují oddělené trhy, že podniky účastníci se protiprávního jednání jsou pouze částečně totožné, vzhledem k tomu, že samotné žalobkyně, Silec Cable, Mitsubishi Cable Industries, SWCC Showa Holdings, LS Cable & System, Taihan Electric Wire a nkt cables podmořské silové kabely nevyrábějí, že fyzické osoby účastníci se některých složek protiprávního jednání jsou pouze částečně totožné, vzhledem k tomu, že Pirelli nebo Prysmian, nkt cables a ABB vysílaly na jednání týkající se podmořských silových kabelů a na jednání týkající se podzemních silových kabelů vždy různé zástupce, a že způsoby provádění dohod nejsou totožné, vzhledem k tomu, že se o projektech s podzemními silovými kabely a projektech s podmořskými silovými kabely jednalo vždy samostatně a výkazy o situaci ohledně „kvóty 60/40“ se vyhotovovaly odděleně podle druhu silových kabelů. Žalobkyně rovněž poznamenávají, že Komise neprokázala, že různá jednání byla propojena.
- 123 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 124 V tomto ohledu je třeba připomenout, jak vyplývá z ustálené judikatury, že protiprávní jednání v rozporu s čl. 101 odst. 1 SFEU nemusí být výsledkem jen jediného skutku, ale i řady skutků nebo rovněž trvajících jednání, i když jeden nebo několik prvků této řady skutků nebo tohoto trvajících jednání by mohly samy o sobě a nahlíženy jednotlivě zakládat porušení uvedeného ustanovení. Pokud se jednotlivé skutky začleňují do „celkového plánu“ z důvodu totožného cíle narušujícího hospodářskou soutěž uvnitř společného trhu, má Komise právo přičítat odpovědnost za tyto skutky v závislosti na účasti na protiprávním jednání nahlíženém jako celek (rozsudky ze dne 6. prosince 2012, Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 41, a ze dne 26. ledna 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-625/13 P, EU:C:2017:52, bod 55).
- 125 Judikatura identifikovala několik kritérií, která jsou relevantní pro posouzení toho, zda se jedná o jediné protiprávní jednání, a sice totožnost cílů dotčených jednání, totožnost předmětných výrobků a služeb, totožnost podniků, které se těchto jednání účastnily a totožnost způsobů jejich provádění. Mimoto totožnost zúčastněných fyzických osob jednajících na účet podniků a totožnost zeměpisné působnosti dotčených jednání jsou rovněž skutečnostmi, které mohou být zohledněny pro účely tohoto přezkumu (rozsudek ze dne 17. května 2013, Trelleborg Industrie a Trelleborg v. Komise, T-147/09 a T-148/09, Sb. rozh., EU:T:2013:259, bod 60).
- 126 V projednávaném případě byly dohoda o „domovském území“ a přidělování projektů se silovými kabely v rámci evropské kartelové konfigurace v rámci EHP prováděny současně, co se týče podmořských silových kabelů vysokého napětí a podzemních silových kabelů vysokého napětí, přičemž se jich účastnili stejní evropští výrobci, a co se týče uvedené dohody a dohody o „územích vývozu“, těch se účastnili stejní jihokorejští a japonští výrobci. Kromě toho, v rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, s výjimkou společnosti Pirelli, fyzické osoby, které byly jménem podniků zapojeny do kartelové dohody, byly tytéž u různých složek kartelové dohody. Rovněž různá opatření měla společný cíl, a sice zavedení systému rozdělení celosvětového trhu s projekty se silovými kabely vysokého napětí, s výjimkou Spojených států.
- 127 Tento závěr nemůže být argumenty žalobkyň zpochybněn.
- 128 Pokud jde totiž o tvrzení, podle kterého nemůže být protiprávní jednání kvalifikováno jako jediné protiprávní jednání z důvodu, že podzemní silové kabely vysokého napětí a podmořské silové kabely vysokého napětí jsou různé produkty, které odpovídají různým potřebám a v konečném důsledku i různým trhům, je třeba zaprvé uvést, že dohoda o „domovském území“ nerozlišovala mezi různými typy silových kabelů. Zadruhé na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, z příkladů uvedených Komisí v souvislosti s fungováním kontrolních mechanismů v „evropské kartelové konfiguraci“ (body 333

à 338, 399 a 400 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a v „kartelové konfiguraci A/R“ (bod 106 odůvodnění uvedeného rozhodnutí) vyplývá, že mohlo docházet ke kompenzacím mezi projekty s podzemními silovými kabely vysokého napětí a projekty s podmořskými silovými kabely vysokého napětí, takže z pohledu podniků zúčastněných na kartelové dohodě zjevně neexistoval žádný rozdíl v tomto ohledu. To dokládá výměna emailů, jejichž obsah je zmíněn v bodě 399 odůvodnění napadeného rozhodnutí, v nichž pan A., zaměstnanec společnosti Prysmian, oznámil panu R., zaměstnanci společnosti Nexans France, že odmítá vyrovnat prospěch z přidělení pozemní části projektu s podmořskými silovými kabely vysokého napětí společnosti Prysmian za jiný projekt, ale souhlasil s tím, že zváží uzavření subdodavatelské smlouvy v souladu se zásadami, kterými se řídí zadávání projektů v Unii, přičemž nerozlišoval, zda se jednalo o projekty s podmořskými silovými kabely vysokého napětí nebo o projekty s podzemními silovými kabely vysokého napětí.

- 129 Okolnost, že některé podniky účastníci se kartelové dohody, jako jsou žalobkyně, nebyly způsobilé nebo ochotné usilovat o přidělování projektů s podmořskými silovými kabely, je v tomto ohledu irelevantní.
- 130 Pokud jde o tvrzení žalobkyň, že projekty s podmořskými silovými kabely a projekty s podzemními silovými kabely byly při schůzkách A/R diskutovány odděleně, stačí poukázat na to, že ačkoliv byly na některých těchto schůzkách projekty projednávány odděleně podle typu dotčeného silového kabelu, jak o tom svědčí pozvánky na schůzky ze dne 11. září 2003 a 28. ledna 2004, uvedenému tvrzení odporuje skutečnost, že při jiných příležitostech bylo o projektech s podmořskými silovými kabely a o projektech s podzemními silovými kabely jednáno na stejné schůzce. Komise totiž v odpovědi na otázku Tribunálu předložila výňatek z přílohy I napadeného rozhodnutí, který obsahoval určitý počet setkání, u nichž bylo jisté, že se jedno společné zasedání týkalo jak podzemních silových kabelů, tak podmořských silových kabelů. Komise upřesnila, že tento výňatek neobsahoval žádnou informaci o schůzkách, během kterých se konala samostatná jednání, která trvala několik po sobě následujících dnů, nebo o schůzkách, z jejichž organizace jasně vyplývalo, že se o projektech týkajících se podzemních silových kabelů a projektech týkajících se podmořských silových kabelů jednáno na oddělených jednáních. Komise však poukázala na to, že i na takových schůzkách jednali ti samí zástupci podniků o podzemních silových kabelech na straně jedné a podmořských silových kabelech na straně druhé. Komise navíc připojila důkazy uvedené v poznámkách pod čarou uvedené přílohy, o které opírá tvrzení, že se o projektech s podmořskými silovými kabely vysokého napětí a projektech s podzemními silovými kabely vysokého napětí jednáno na společných zasedáních během uvedených schůzek.
- 131 Když Tribunál vyzval žalobkyně, aby k těmto dokumentům zaujaly na jednání stanovisko, žalobkyně pouze uvedly, že protože se schůzek A/R nezúčastňovaly, nebyly s to vyjádřit se k jejich fungování.
- 132 Z důkazů předložených Komisí přitom vyplývá, že projekty s podmořskými silovými kabely vysokého napětí a projekty s podzemními silovými kabely vysokého napětí byly projednávány na společných zasedáních během nejméně třinácti schůzek A/R organizovaných od 22. února 2001 do 27. března 2003. Toto zjištění postačuje k vyvrácení argumentu žalobkyň, podle kterého projekty s podmořskými silovými kabely a projekty s podzemními silovými kabely byly během uvedených schůzek projednávány na oddělených zasedáních.
- 133 Pokud jde o argument žalobkyň, podle kterého byly na schůzkách členů R kartelové dohody projekty s podmořskými silovými kabely a projekty s podzemními silovými kabely projednávány odděleně, je třeba uvést, že žalobkyně nepředkládají žádný důkaz na jeho podporu.
- 134 V tomto ohledu z bodů 114, 249 a 534 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že schůzky R, kterým předcházela večere organizovaná den předtím, které se zúčastňovali všichni přítomní členové, začínaly obecnou částí, během níž účastníci diskutovali o celkové situaci na trhu a v jejich podnicích. Podle popisu poskytnutého v uvedeném rozhodnutí Nexans France a Pirelli/Prysmian během této obecné části informovaly také méně významné evropské výrobce, jako jsou žalobkyně, o událostech v rámci schůzky A/R, a účastníci tak diskutovali o projektech v EHP a na

„územích vývozu“ a uváděli, který výrobce požadoval nebo získal „přednost“ nebo „zájem“, pokud šlo o určitý projekt. Tento popis průběhu schůzek R naznačuje, že jejich účastníci diskutovali o všech projektech bez rozlišování mezi projekty s podzemními silovými kabely a projekty s podmořskými silovými kabely. Z odpovědi žalobkyní na oznámení námitek však vyplývá, že během schůzky R ve dnech 18. a 19. listopadu 2003 se konala samostatná jednání pro projekty s podmořskými silovými kabely a projekty s podzemními silovými kabely. Za účelem upřesnění této skutečnosti byla Komise prostřednictvím organizačního procesního opatření vyzvána, aby Tribunálu upřesnila, v jakém rozsahu jí důkazy shromážděné v průběhu správního řízení umožnily dospět k závěru, že projekty s podzemními silovými kabely a projekty s podmořskými silovými kabely byly na schůzkách R projednávány společně. Komise v odpovědi na tuto výzvu předložila zápisy z jednání ze schůzky A/R ze dne 27. března 2003, která se konala v Tokiu (Japonsko) a ze schůzek R ze dne 23. dubna 2003 a 12. května 2005, a dále předložila výňatek z odpovědi J-Power Systems na žádost Komise o informace.

- 135 Na výzvu Tribunálu, aby na jednání zaujaly stanovisko k těmto dokumentům, žalobkyně tvrdily, aniž konkrétně odkázaly na některou ze schůzek R citovaných v bodě 134 výše, že uvedené schůzky se sice konaly téhož dne, ale probíhaly odděleně na dvou zasedáních. Podle žalobkyní se tak první zasedání, které bylo věnované podmořským silovým kabelům, konalo dopoledne, a druhé zasedání, které se týkalo podzemních silových kabelů, se konalo v odpoledních hodinách. Žalobkyně dále uvedly, že někdy se obě zasedání nekonala v tentýž den, ale ve dvou po sobě následujících dnech. Žalobkyně kromě toho uvedly, že účastníci na těchto zasedáních byli nevyhnutelně částečně odlišní, protože dotčené společnosti podnikající pouze s podzemními silovými kabely, jako jsou žalobkyně, se ani jednou nezúčastnily schůzky o podmořských silových kabelech. Žalobkyně tvrdí, že pokud je jim známo, neexistuje zápis z uvedených schůzek, který by zaznamenal společnou schůzku.
- 136 Nejprve je však třeba uvést, jak vyplývá ze zápisu ze schůzky R ze dne 23. dubna 2003, že účastníci této schůzky, včetně zástupců z Brugg Kabel, byli informováni o jednáních, která proběhla na schůzce A/R dne 27. března 2003. Ze zápisu z této posledně uvedené schůzky přitom vyplývá, že tato schůzka vedla k jednáním o projektech s podmořskými silovými kabely vysokého napětí. Poté je třeba podotknout, že z přílohy I napadeného rozhodnutí vyplývá, aniž to žalobkyně zpochybňují, že Brugg Kabel se zúčastnila schůzky R, která se konala dne 30. června a dne 1. července 2004. Ze zápisu z této posledně uvedené schůzky nevyplývá, že vedla k odděleným jednáním o podmořských silových kabelech a o podzemních silových kabelech, jelikož se o projednávaných projektech hovořilo, aniž se na ně konkrétně odkazovalo v tomto ohledu. Z části tohoto zápisu, nadepsaného „Ongoing projects“, kromě toho vyplývá, že projekty „Italy Sardinia“ a „Sarco“ byly při této příležitosti projednány. Je pravda, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, z výňatku z odpovědi J-Power Systems na žádost Komise o informace nevyplývá jasně, že tyto projekty byly projekty s podmořskými silovými kabely, jelikož tyto projekty nebyly v tabulce J-Power Systems výslovně zmíněny. Ze zápisu ze schůzky R konané ve dnech 30. června a 1. července 2004 však vyplývá, že projekt „Sarco“ vyvolával obtíže mezi francouzskými a italskými provozovateli elektrorozvodných sítí, což potvrzuje tvrzení Komise, že tento návrh odkazuje na spojení mezi Sardiní a Korsikou, a že se tedy jednalo o projekt s podmořskými silovými kabely. Konečně ze zápisu ze schůzky R ze dne 12. května 2005 vyplývá, že projekty „Ireland 220 kV“ a „GCC“ byly zmíněny na posledně uvedené schůzce. Tyto projekty jsou přitom výslovně zmíněny jako projekty s podmořskými silovými kabely vysokého napětí ve výňatku odpovědi J-Power Systems na uvedenou žádost o informace.
- 137 Okolnost, že účastníci zasedání schůzek R věnovaných podzemním silovým kabelům nebyli přesně titíž, jako účastníci zasedání uvedených schůzek věnovaných podmořským silovým kabelům, je kromě toho pouhým důsledkem toho, že někteří členové kartelové dohody nevyráběli podmořské silové kabely a měli menší zájem na účasti na zasedáních věnovaných tomuto druhu silových kabelů. S ohledem na všechny ostatní znaky kartelové dohody však z této jediné skutečnosti nemůže vyplývat, že má být považována za kartelovou dohodu tvořenou dvěma rozdílnými kartelovými dohodami, z nichž jedna se týká podmořských silových kabelů a druhá podzemních silových kabelů.

- 138 Z toho vyplývá, že Komise nepochybila, když dospěla k závěru, že projekty s podzemními silovými kabely vysokého napětí a projekty s podmořskými silovými kabely vysokého napětí byly projednávány zároveň během schůzek R, a to i přesto, že někdy se konala oddělená zasedání jako při schůzce uvedených členů konané ve dnech 18. a 19. listopadu 2003.
- 139 Pokud jde o argument žalobkyň, podle kterého byly pro projekty s podmořskými silovými kabely a projekty s podzemními silovými kabely vypracovány samostatné výkazy o situaci v rámci „kartelové konfigurace A/R“, je třeba uvést, jak vyplývá z bodu 99 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že tyto výkazy o situaci měly tutéž formální strukturu a dodržovaly stejné rozdělení, a sice „kvótu 60/40“. Ačkoli to není v uvedeném rozhodnutí výslovně uvedeno, je pravděpodobné, že potřeba vypracovat samostatné výkazy o situaci souvisela s vůlí nepoškodit podniky, které nevyráběly jeden z druhů silových kabelů, což byl případ žalobkyň, pokud například část „kvóty 60/40“ přidělená členům R kartelové dohody byla složena výlučně z projektů s podmořskými silovými kabely.
- 140 Pokud jde o argument žalobkyň, že Komise měla zohlednit skutečnost, že se jednotlivé prvky kartelové dohody nedoplňují, postačuje připomenout, že podle judikatury za účelem kvalifikace jednotlivých jednání jako jediného a trvajícího protiprávního jednání není třeba ověřovat, zda se doplňují v tom smyslu, že cílem každého z nich je odstranit jeden nebo několik následků běžné hospodářské soutěže, a zda interakce těchto jednání přispívá k uskutečnění souhrnu protisoutěžních účinků zamýšlených jejich původci v rámci celkového plánu směřujícího k jedinému cíli. Naproti tomu podmínka týkající se pojmu jednotného cíle znamená, že musí být ověřeno, zda existují prvky, kterými se vyznačují jednotlivé úkony tvořící protiprávní jednání, které by mohly naznačovat, že úkony, které fakticky provádějí jiné podniky účastníci se kartelové dohody, nemají stejný účel nebo stejný protisoutěžní účinek, a nespádají tedy do „celkového plánu“ z důvodu jejich totožného účelu narušujícího hospodářskou soutěž na vnitřním trhu (viz rozsudek ze dne 26. ledna 2017, & Villeroy et Boch v. Komise, C-625/13 P, EU:C:2017:52, bod 58 a citovaná judikatura). Je přitom třeba připomenout, jak vyplývá z konstatování učiněného v bodě 126 výše, že podmínka týkající se existence jediného cíle protiprávního jednání je v projednávané věci splněna.
- 141 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba konstatovat, že Komise nepochybila, když dospěla k závěru, že jednotlivé prvky kartelové dohody byly prvky jediného a trvajícího protiprávního jednání v rozporu s článkem 101 SFEU.

c) K době trvání účasti žalobkyň na protiprávním jednání

- 142 Žalobkyně zpochybňují jak počátek jejich účasti na kartelové dohodě ke dni 14. prosince 2001, který stanovila Komise, tak nepřetržitost této účasti.

1) K počátku účasti žalobkyň na kartelové dohodě

- 143 Žalobkyně tvrdí, že Komise neprokázala, že schůzka ze dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains byla takovou schůzkou R, jako jsou schůzky definované v napadeném rozhodnutí, nebo schůzkou, na které se podílely na činnosti, která je v rozporu s právem hospodářské soutěže. Žalobkyně tvrdí, že důkazy předložené Komisí neumožňují prokázat ani to, že zahájily svou účast na kartelové dohodě v období od 14. prosince 2001 do 3. července 2002.
- 144 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 145 V tomto ohledu je třeba přezkoumat tvrzení žalobkyň, že Komise neposkytla důkaz o protisoutěžní povaze schůzky ze dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, předtím, než bude případně zkoumána otázka, zda důkazy shromážděné Komisí byly dostačující k prokázání toho, že žalobkyně zahájily svoji účast na kartelové dohodě dne 3. července 2002.

146 Ze spisu vyplývá, že otázka č. 4 žádosti Komise o informace ze dne 31. března 2010 zněla následovně:

„Komise disponuje informacemi, podle kterých došlo k řadě schůzek a komunikacím jinými prostředky (fax, emaily, telefonické hovory, atd.) mezi konkurenty, jejichž seznam je uveden níže v písm. d). Konkrétněji [...] že dále uvedení zástupci vašeho podniku se zúčastnili uvedených schůzek nebo byli zapojeni do uvedených komunikací: [pánové N., P. a K.]

S ohledem na seznam schůzek uvedených níže v písm. d) a na všechny jiné schůzky stejné povahy, které se mohly uskutečnit mezi konkurenty, prosím předložte nebo uveďte:

- potvrzení data schůzky;
- kdo dal podnět k této schůzce;
- kdo zorganizoval a zajistil průběh schůzky;
- přesné místo schůzky;
- jména všech účastníků schůzky, jejich pracovní zařazení a jména podniků, které zastupovali;
- témata, která byla na pořadu jednání;
- kdo stanovil témata, která byla na pořadu jednání;
- zápis ze schůzky;
- přesnou zeměpisnou oblast, které se schůzka týkala.

Předložte prosím kopie všech dokumentů, které máte k dispozici, bez ohledu na to, zda jsou psané rukou, strojem, digitálně či v jakémkoliv jiném formátu, které se týkají jakékoliv schůzky uvedené níže v písm. d) a jakékoliv další schůzky obdobné povahy, která se mohla mezi konkurenty uskutečnit.

Uveďte prosím jméno a pracovní zařazení každého dalšího zástupce vašeho podniku, který se zúčastnil schůzek uvedených níže v písm. d) a jakékoliv další schůzky obdobné povahy, která se mohla mezi konkurenty uskutečnit.“

147 V odpovědi na žádost Komise o informace ze dne 31. března 2010 žalobkyně potvrdily, že se schůzka konala dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains za účasti pana N. Poskytly také výpis z kreditní karty této osoby z daného dne a výňatek z jeho kalendáře, ve kterém bylo zaznamenáno datum, místo a účastníci schůzky, a sice Nexans France a Pirelli.

148 Žádný jiný adresát oznámení námitek kromě toho v odpovědích na žádost Komise o informace ze dne 31. března 2010 nepotvrdil, že se zúčastnil schůzky s konkurenty dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains.

149 V bodě 292 odůvodnění oznámení námitek však Komise uvedla, že schůzka R byla zorganizována v Divonne-les-Bains dne 14. prosince 2001 a že se této schůzky v každém případě zúčastnily společnost Nexans France, zastoupená panem J., společnost Sagem, zastoupená panem V., a společnost Brugg Kabel, zastoupená panem N. Komise uvedla, že přítomnost pánů J. a V. vyplynula z emailu následně zasláního panem J. panu V., který odkazoval na předchozí schůzku, které se zúčastnili oba dva. Přítomnost pana N. vyplynula z odpovědi žalobkyně na žádost Komise o informace ze dne 31. března 2010.

150 V odpovědi na oznámení námitek žalobkyně zpochybnila protisoutěžní povahu schůzky, která se konala dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains tvrzením, že tato schůzka „nebyla ničím jiným než neúspěšným pokusem společností Nexans [France] a Prysmian přesvědčit společnost [Brugg Kabel], aby se zúčastnila jednání s jinými výrobci silových kabelů, a že [Brugg Kabel] však odmítla účast na ujednáních a nadále byla považována ostatními adresáty oznámení námitek za odpadlíka a tak s ní i zacházeli.“

151 V bodě 197 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla následující:

„V souladu s tím, co bylo dohodnuto na schůzce A/R dne 13. listopadu 2001, se o měsíc později, dne 14. prosince 2001, konala schůzka R v [Divonne-les-Bains], Francie. [Pan J.] (Nexans) a [pan N.] (Brugg [Kabel]) se v každém případě zúčastnili této schůzky a je velmi pravděpodobné, že byli přítomni i [pan V.] ze společnosti Sagem a zástupce společnosti Pirelli²⁶¹. Místo, hrad v [Divonne-les-Bains], byl rovněž vícekrát využit pro několik schůzek R.“

152 V poznámce pod čarou č. 261 v bodě 197 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise rovněž uvedla následující:

„Účast [pánů J. a V.] vyplývá z emailu zaslaného dne 18. února 2002 [panem J.] [panu V.], který výslovně odkazoval na předchozí schůzku v [Divonne-les-Bains], které se oba dva zúčastnili, viz ID 318/128, vyšetřování společnosti Nexans [France]. Brugg [Kabel] potvrdila účast [pana N.], viz ID 1492/4, odpověď společnosti Brugg [Kabel] ze dne 7. května 2010 na žádost [Komise] o informace ze dne 31. března 2010. V přílohách předložených [Brugg Kabel] je rovněž zmíněna společnost Pirelli; ID 1492/20, odpověď společnosti Brugg [Kabel] ze dne 7. května 2010 na [uvedenou žádost o informace].“

153 V bodech 921 a 922 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise dále uvádí následující:

„(921) [Brugg Kabel] se ke kartelové dohodě připojila dne 14. prosince 2001. Ten den se [pan N.] (Brugg [Kabel]) zúčastnil schůzky R v [Divonne-les-Bains] (viz bod 197 odůvodnění). Kabelwerke Brugg AG Holding nese jako mateřská společnost odpovědnost za jednání společnosti [Brugg Kabel] také ode dne 14. prosince 2001. [Brugg Kabel] vyvrací toto datum počátku účasti na kartelové dohodě vzhledem k tomu, že schůzka konaná dne 14. prosince 2001 neměla protisoutěžní povahu a [Brugg Kabel] v tento den odmítla spolupracovat.“

(922) Více důkazů směřuje k prokázání toho, že [Brugg Kabel] se zúčastnila kartelové dohody již před touto událostí (body 161, 167 a 186 odůvodnění). I kdyby cílem tohoto setkání mohlo být přesvědčit [Brugg Kabel], aby přistoupila ke kartelové dohodě, v žádném případě to nezmírňuje její protisoutěžní povahu. Nexans a Prysmian na schůzce A/R konané dne 13. listopadu 2001 oznámily, že budou organizovat pravidelné schůzky R a tento závazek splnily tím, že zorganizovali schůzku, ke které došlo dne 14. prosince 2001 (bod 188 odůvodnění). Evropští účastníci kartelové dohody si na schůzkách R přidělovali projekty v rámci EHP a na „územích vývozu“ (viz například bod 315 odůvodnění). Neexistuje důkaz o tom, že [Brugg Kabel] na této schůzce oznámila, že se nebude účastnit kartelové dohody. Naopak existují důkazy, z kterých vyplývá, že Nexans [France] a Prysmian dosáhly svého cíle, jelikož na schůzce A/R konané dne 30. ledna 2002 informovaly Nexans [France] a Pirelli ostatní účastníky o tom, že „[Brugg Kabel] a Sagem [byly] na schůzku pozvány“ [„Brugg and Sagem [were] invited to the meeting“] a „budou pokračovat“ [„will continue“] (bod 206 odůvodnění). V zápise z jednání A/R konaného dne 5. dubna 2002 se uvádí, že „atmosféra spolupráce s [Brugg Kabel], Sagem, nkt se postupně zlepšuje“ [„gradually growing cooperative atmosphere with [Brugg Kabel], Sagem and nkt“] (bod 212 odůvodnění). V návaznosti na uvedené Brugg [Kabel] plánovala v dubnu 2002, že sama zorganizuje schůzku R. Tato schůzka byla zrušena, ale [Brugg Kabel] zorganizovala na den 3. července 2002 další schůzku (bod 217 odůvodnění). Je velmi málo pravděpodobné, že by [Brugg Kabel] plánovala zorganizovat schůzku v rámci kartelové dohody v dubnu 2002, když by ještě nebyla jejím členem.“

- 154 Z bodů 197, 921a a 922 napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že existují přímé důkazy o účasti žalobkyní, zastoupených panem N., na schůzce s konkurenty organizované v Divonne-les-Bains dne 14. prosince 2001, jakož i soubor dostatečných nepřímých důkazů týkajících se účasti na této schůzce, pokud ne ve spojení se společností Sagem, pak přinejmenším ve vztahu ke společnostem Nexans France a Pirelli, a dále o tom, že tato schůzka byla schůzkou R, tzn. schůzkou členů „evropské kartelové konfigurace“.
- 155 Zaprvé, pokud jde o účast žalobkyň zastoupených panem N. na schůzce konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, postačuje poukázat na to, že není zpochybňována.
- 156 Zadruhé, pokud jde o účast dalších evropských výrobců silových kabelů na uvedené schůzce, stačí uvést, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že přítomnost zástupců Nexans France a Pirelli na této schůzce byla zmíněna žalobkyněmi samotnými v jejich odpovědi na žádost Komise o informace ze dne 31. března 2001.
- 157 Kromě toho je třeba podotknout, že email zaslaný panem J. panu V. dne 18. února 2002 jasně odkazoval na schůzku, která se konala v Divonne-les-Bains. Kromě toho okolnost, že další osoby, jako pánové J. a V., se zúčastnily této schůzky, vyplývá dostatečně jasně z následující části: „V návaznosti na naši schůzku v [Divonne-les-Bains], vzhledem k tomu, že předběžně sjednané dny 6. a 7. března jsou pro některé z nás nevyhovující, vám navrhuji, aby se budoucí schůzka nakonec uskutečnila v Paříži dne 28. února odpoledne (místo vám bude sděleno následně).“
- 158 Skutečnost, že Safran nepotvrdila ve své odpovědi na žádost Komise o informace ze dne 31. března 2010 účast zástupce společnosti Sagem, pana V., na schůzce konající se v Divonne-les-Bains na konci roku 2001, není v tomto ohledu rozhodující, jelikož – jak vyplývá z uvedené odpovědi – společnost Safran nebyla schopna tuto informaci z věcných důvodů vyvrátit ani potvrdit.
- 159 Skutečností zůstává, jak tvrdí žalobkyně, že dopis pana J. ze dne 18. února 2002 neobsahuje žádný údaj o datu schůzky, na kterou odkazuje, o účasti žalobkyň na této schůzce nebo o předmětu této schůzky, takže pouze umožňuje prokázat, že se pánové J. a V. v neurčitém okamžiku, který však nutně předcházel datu tohoto e-mailu, zúčastnili schůzky v Divonne-les-Bains společně s dalšími osobami, jejichž totožnost rovněž není známa. Z toho vyplývá, že tento email sám o sobě neumožňuje prokázat přítomnost společnosti Sagem, zastoupené panem V., na schůzce konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains.
- 160 Důkazy přezkoumané v bodech 156 až 159 výše postačují k prokázání toho, že se zástupce žalobkyň, pan N., a zástupci Nexans France a Pirelli zúčastnili schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains. Naproti tomu tyto důkazy neumožňují s jistotou prokázat, že se této schůzky zúčastnil zástupce společnosti Sagem, a sice pan V.
- 161 Zatřetí, pokud jde o povahu schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, je třeba uvést, že v uvedeném městě se konaly pravidelně schůzky členů R kartelové dohody, v rámci kterých poté, co zástupci společností Nexans France a Pirelli, následně Prysmian informovali ostatní evropské výrobce o jednáních, ke kterým došlo v průběhu předchozí A/R schůzky, si účastníci rozdělili projekty realizované na evropském „domovském území“ a projekty pro „území vývozu“, které byly přiděleny členům R kartelové dohody (bod 315 odůvodnění a příloha I napadeného rozhodnutí). Skutečnost, že takové schůzky byly obvykle organizovány v tomto městě, dokládá i to, že někteří účastníci těchto schůzek někdy hovořili také o potřebě „divonnovat“ (bod 364 napadeného rozhodnutí).
- 162 Dále je třeba uvést, že důkazy uplatněné Komisí v napadeném rozhodnutí prokazují, že první schůzka R kartelové dohody se konala skutečně v Divonne-les-Bains dne 14. prosince 2001.

- 163 Z poznámek zaměstnance J-Power Systems týkajících se jednání, která probíhala během schůzky A/R konané dne 13. listopadu 2001, uvedených v bodě 188 odůvodnění napadeného rozhodnutí, tak vyplývá, že Nexans France a Pirelli při této příležitosti uvedly, že jednání členů R kartelové dohody se do budoucna budou konat jednou za měsíc.
- 164 V poznámkách zaměstnance společnosti J-Power Systems týkajících se jednání, která se konala během schůzky A/R konané dne 30. ledna 2002, uvedených v bodě 206 odůvodnění napadeného rozhodnutí, v části nazvané „Organizace – část R“, je uvedeno následující:
- „Brugg Kabel a Sagem pozvány na schůzku. Budou pokračovat. ABB se nikdy nezamýšlela připojit. Nkt může být potřebná, protože je aktivnější na vývozních trzích.“
- 165 Podle žalobkyní poznámky zaměstnance společnosti J-Power Systems týkající se jednání, která se konala během schůzky A/R konané dne 30. ledna 2002, dokládají pouze to, že ostatní účastníci kartelové dohody pokračovali během schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains v jejich neúspěšných pokusech přesvědčit žalobkyni, aby se zúčastnila schůzek a jednání kartelové dohody. Žalobkyně tvrdí, že pokud by souhlasily se svojí účastí na jednáních po letech opakovaného odmítání, kteréžto odmítnutí zopakovaly opět během uvedené schůzky, bylo by na tuto skutečnost nepochybně poukázáno na schůzce A/R konané dne 30. ledna 2002 jako na významnou novinku. Žalobkyně tak zdůrazňují, že po schůzce R konané dne 3. července 2002, které se zúčastnily, napsal pan J. do emailu ze dne 4. září 2002 adresovanému panu O., zaměstnanci J-Power Systems, v souvislosti se schůzkou A/R plánovanou na dny 6. a 7. září 2002, že „od té doby již existovaly pravidelné kontakty s [Brugg Kabel]“.
- 166 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že je stejně tak pravděpodobné, že cílem schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains bylo pokračovat v jednání o subdodavatelské smlouvě se společností Nexans France ohledně realizace projektu v Abú Dhabí (Spojené arabské emiráty), které bylo zahájeno v průběhu schůzky konané dne 21. listopadu 2001 v Paříži (Francie).
- 167 Je však třeba mít za to, obdobně jako to činí Komise, že poznámky zaměstnance společnosti J-Power Systems týkající se jednání, která se konala během schůzky A/R konané dne 30. ledna 2002, naopak dokládají, že cílem schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, které se žalobkyně zúčastnily, jak připouštějí, prostřednictvím zastoupení pana N., byla setkání členů R kartelové dohody.
- 168 Výňatek z poznámek zaměstnance J-Powver Systems týkajících se jednání, která se konala během schůzky A/R konané dne 30. ledna 2002, citovaný v bodě 164 výše, se totiž týká účasti evropských výrobců silových kabelů na schůzce „evropské kartelové konfigurace“, a nikoliv odmítnutí pozvání zúčastnit se takovéto schůzky. To vyplývá, pokud jde o Brugg Kabel a Sagem, z použití výrazu „pozvány na schůzku“ a z neexistence zmínky o jakémkoliv jejich odmítnutí v tomto ohledu. Uvedené rovněž vyplývá ze zmínky o dlouhodobém odmítání společnosti ABB účastnit se vícestranných kontaktů ve větě „ABB se nikdy nezamýšlela připojit“, která odůvodňuje neúčast ABB na schůzce R, a také ve větě, podle které účast nkt může být potřebná, protože společnost je aktivnější na vývozních trzích. Z toho výňatku lze proto vyvodit, že Brugg Kabel a Sagem se zúčastnily schůzky R a že v účasti pokračovaly.
- 169 Tento výklad nemůže být jednotlivými argumenty žalobkyní zpochybněn.
- 170 Nejprve, na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, email adresovaný dne 4. září 2002 panem J., zaměstnancem společnosti Nexans France, panu O., zaměstnanci společnosti J-Power Systems, neobsahoval konkrétní oznámení týkající se Brugg Kabel. Pan J. pouze hovoří o významu zajištění účasti společnosti Exsym na kartelové dohodě ze strany členů A kartelové dohody vzhledem k tomu, že s nkt cables, Sagem a Brugg Kabel již kontakty existují: „Máme nyní pravidelné kontakty s nkt cables, S[agem], Brugg Kabel, pokud se však nezapojí i Exsym, nemá to smysl“.

- 171 Dále se zdá být nepravděpodobné, že podnik souhlasí s účastí na schůzce s konkurenty, jejímž cílem je pokoušet se přesvědčit tento podnik o účasti na protisoutěžním chování, pokud má v každém případě v úmyslu takový návrh odmítnout. Kdyby žalobkyně neměly v úmyslu účastnit se protisoutěžní schůzky, mohly jednoduše odmítnout se jí zúčastnit.
- 172 Konečně alternativní vysvětlení žalobkyň, podle kterého mohla být schůzka konaná dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains schůzkou týkající se subdodavatelské smlouvy se společností Nexans France ohledně projektu v Abú Dhabí, která byla projednávána na předchozí schůzce konané dne 21. listopadu 2001 v Paříži, je obtížně slučitelné s tvrzením žalobkyň, podle kterého byla schůzka konaná dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains pouze neúspěšným pokusem společností Nexans France a Pirelli přesvědčit žalobkyně, aby se zúčastnily kartelové dohody. Toto tvrzení je kromě toho málo důvěryhodné proto, že z kalendáře pana N. předloženého žalobkyněmi v odpovědi na žádost Komise o informace vyplývá, že pan N. se měl 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains sejít nejen se společností Nexans France, ale i s Pirelli. Je totiž těžké představit si důvod, proč se společnost Pirelli měla zúčastnit schůzky týkající se pouze uzavření subdodavatelské smlouvy mezi žalobkyněmi a společností Nexans France. Dále je třeba uvést, že žalobkyně nepředkládají žádný důkaz ohledně předmětu schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, ačkoliv takovéto důkazy předložily v souvislosti se schůzkou konanou dne 21. listopadu 2001 v Paříži.
- 173 V tomto ohledu je třeba uvést, že i když žalobkyně mohou, dle svého tvrzení, poskytnout výklad skutkového stavu odlišný od výkladu Komise, aby zpochybnily její závěry ohledně povahy schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains, je na Tribunálu, aby posoudil jeho důvěryhodnost zejména s ohledem na důkazy, které žalobkyně předložily, či nikoli. Jak přitom uvádí Komise, z dokumentů předložených žalobkyněmi v přílohách repliky vyplývá, že při výměně korespondence v rámci příprav schůzky konané dne 21. listopadu 2001 v Paříži, byl předmět této schůzky jasně uveden. V dopise adresovaném panem C., zaměstnancem společnosti Nexans France, panu N., zaměstnanci společnosti Brugg Kabel, bylo totiž uvedeno následující: „témata k projednání: subdodavatelská smlouva s Brugg pro okruh B projektu“.
- 174 Pokud, jak tvrdí žalobkyně, bylo cílem schůzky konané dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains rovněž uzavření dotčené subdodavatelské smlouvy, je pravděpodobné, že téma této schůzky bylo uvedeno v rámci příprav schůzky. Žalobkyně však takové dokumenty nepředložily. Kromě toho je třeba uvést, že email zaslaný téhož dne panem N. panu C. obsahuje v části „Program jednání“ zmínku o „vyjednávání o smlouvě a podpis“, což vede k tomu, že hypotéza o prodloužení tohoto vyjednávání na další schůzku se vzhledem k neexistenci důkazu v tomto smyslu jeví jako málo důvěryhodná.
- 175 S ohledem na úvahy uvedené v bodech 145 až 174 výše, je třeba dospět k závěru, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že se žalobkyně zastoupené panem N. zúčastnily dne 14. prosince 2001 v Divonne-les-Bains schůzky členů R kartelové dohody, takže Komise byla oprávněna stanovit počátek účasti žalobkyň na kartelové dohodě k tomuto datu.

2) K nepřetržitosti účasti žalobkyň na protiprávním jednání

- 176 Žalobkyně tvrdí, že – jak Komise vícekrát uznala v odůvodnění napadeného rozhodnutí – jednání, která jim jsou vytýkána, představují jediné a pokračující protiprávní jednání, což znamená, že uvedená jednání byla přerušena. V důsledku toho existuje rozpor mezi článkem 1 výrokové části napadeného rozhodnutí, v kterém je žalobkyním přičítána odpovědnost za účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání, a odůvodněním, z kterého vychází.
- 177 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že jelikož kartelová dohoda procházela v roce 2005 obdobím krize, nebyly povinny se od kartelové dohody veřejně distancovat, aby prokázaly, že přerušily svoji účast, k čemuž došlo od 12. května 2005, data odchodu jednoho z jejich zaměstnanců, pana P., do 8. prosince 2005. Podle jejich názoru bylo toto přerušení odůvodněno vůlí jejich nového vedoucího týmu respektovat

nové švýcarské právní předpisy o zákazu kartelových dohod. Žalobkyně mají za to, že to vyplývá z korespondence mezi panem N. a koordinátorem členů R kartelové dohody, panem J., jakož i z korespondence mezi uvedeným panem J. a vícero účastníky kartelové dohody, kteří si stěžovali, že žalobkyně s nimi na jednotlivých projektech soutěžili.

178 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.

179 V této souvislosti zaprvé, pokud jde o údajnou rozporuplnost mezi odůvodněním a výrokovou částí napadeného rozhodnutí, co se týče pokračující a trvající povahy protiprávního jednání přičítaného žalobkyním, je třeba uvést, že Komise za účelem popsání protiprávního jednání použila v německé verzi napadeného rozhodnutí výrazy „einheitliche und fortgesetzte“ a „einzige und fortdauernde“. Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, z toho přitom nevyplývá, že Komise tak připustila jakékoliv přerušování jejich účasti na protiprávním jednání, jelikož sémantický význam těchto dvou výrazů je blízký a vyjadřují myšlenku téhož jednání, které trvá bez přerušování.

180 Kromě toho bylo v bodě 620 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedeno, že „podle důkazů sledovali účastníci jediný cíl kartelové dohody nepřetržitě od 18. února 1999 do 29. ledna 2009“. Z tabulky 8, nadepsané „Násobící koeficienty týkající se doby trvání“ a uvedené v bodě 1012 odůvodnění napadeného rozhodnutí, také vyplývá, že Komise nezaznamenala přerušování mezi začátkem účasti žalobkyň na protiprávním jednání dne 14. prosince 2001 a ukončením této účasti dne 16. listopadu 2006.

181 Proto nelze mít za to, že existuje rozpor mezi odůvodněním napadeného rozhodnutí a jeho výrokem, co se týče jediné a trvající povahy protiprávního jednání.

182 Zadruhé, pokud jde o údajné přerušování účasti žalobkyň na kartelové dohodě od 12. května 2005 do 8. prosince 2005, je třeba předeslat, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, Komise nezaložila své odmítnutí závěru, že žalobkyně přerušily svoji účast na protiprávním jednání v průběhu roku 2005 na neexistenci jejich veřejného distancování se od kartelové dohody, ale na důkazech, které prokázaly pokračování této účasti.

183 Žalobkyně poukazují na některé části korespondence mezi panem N. a panem J., aby prokázaly, že podle jejich názoru přerušily svoji účast na kartelové dohodě.

184 Žalobkyně tak citují email pana N. ze dne 10. května 2005, ve kterém uvedl, že odmítá účast na schůzce R konané ve dnech 11. a 12. května 2005, přičemž odkázal na odchod pana P. z podniku na konci května 2005 a na změnu v managementu.

185 Žalobkyně citují také z emailu pana J. ze dne 26. října 2005, ve kterém si stěžoval panu N. na agresivní hospodářskou soutěž, kterou žalobkyně uplatňovaly, přičemž uvedl následující:

„Domníváme se, že ve věci výše uvedeného projektu postupujete dosti agresivně. Podle našeho názoru musí být tento projekt vyhrazen našemu příteli, [panu R. C.], a máme za to, že není rozumné jednat agresivně ohledně takového druhu projektu v jeho domovském státě.“

186 Podle žalobkyň bylo přerušování jejich účasti výslovně potvrzeno v emailu ze dne 9. prosince 2005, zaslaném panu N. panem J., ve kterém pan J. napsal: „Od té doby [pan P.] odešel a vy jste se přestali zúčastňovat ‚seminářů‘“. Žalobkyně zdůrazňují, že v tomtéž emailu se pan J. také zeptal pana N., zda se bude opět účastnit schůzek a požádal jej o potvrzení těmito slovy: „Zúčastníte se opět oficiálně seminářů? Upřímně věříme, že nám můžete potvrdit, že ano“.

187 Je však třeba uvést, že e-mail pana N. ze dne 10. května 2005 zněl takto:

„S ohledem na současný napětí související s vývojem ve věci Al Aweer a na současnou změnu v managementu společnosti [Brugg Kabel]/[pan P.] odchází na konci měsíce května 2005/vás musíme s politováním informovat, že se společnost [Brugg Kabel] tohoto semináře nezúčastní.

Doufáme, že AWEER se vyvine tak, jak bylo dříve projednáno, což povede k životaschopnosti následné účasti. [...]“

188 Z toho vyplývá, že rozhodnutí nezúčastnit se schůzky R ve dnech 11. a 12. května 2005 bylo určité odůvodněno odchodem pana P. a změnou managementu ve společnosti Brugg Kabel, ale i napětím souvisejícím s vývojem projektu „Al Aweer“, a že se toto rozhodnutí týkalo pouze této schůzky. Kromě toho, jak rovněž vyplývá z emailu pana N. ze dne 10. května 2005, pan N. nevyloučil možnost účasti na dalších schůzkách za předpokladu, že se uvedený projekt bude vyvíjet v souladu s jednáními, ke kterým došlo dříve. Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, tento email nelze považovat za oznámení o přerušení jejich účasti na kartelové dohodě.

189 Stejně tak je třeba uvést, že v emailu ze dne 14. června 2005, zaslaném panem N. panu J., pan N. ve věci nabídkového řízení v Kuvajtu napsal následující:

„Bereme na vědomí neúčast [pana R. ze společnosti Nexans France] na schůzce před předložením nabídek.

Zamýšlíme [nepředložit nabídku], nicméně ověřujeme, že je to ‚politicky přijatelné‘.

V případě [předložení nabídky] požádám o pokyny.

Bereme na vědomí vaši poznámku ohledně poruchy kabelu a souhlasíme [...]“

190 Je třeba uvést, že poznámka týkající se poruchy kabelu odkazuje na předchozí email pana J. ze dne 14. června 2005, ve kterém uvedl: „Vezměte prosím na vědomí, že je možné, že se na vás obrátí ohledně opravy náhodné poruchy kabelu, ke které došlo nedávno v téže zemi. V takovém případě nám to prosím oznamte (dostaneme pokyny, které pomohou obnovit kontakty)“.

191 Z výměny emailů mezi panem J. a panem N. dne 14. června 2005 vyplývá, že žalobkyně k tomuto datu udržovaly kontakty s panem J., koordinátorem členů R kartelové dohody, za účelem provádění uvedené kartelové dohody.

192 To vyplývá také z emailu ze dne 21. října 2005, který byl rovněž zaslán panem N. panu J., ve kterém pan N. napsal mimo jiné následující:

„Po naší spolupráci na ukončení MEW/60: 18-09-2005 ohledně 92 km XPLE 132kv, což umožní TEC zajistit svůj první XLPE v [Kuvajtu], nám není úplně jasné jejich chování v [...]“

Když jsme potvrdili naši spolupráci na MEW/60, zmínil jsem vám tento projekt a věřil jsem, že tato zpráva bude předána TEC. [Brugg Kabel] má velký zájem a ve skutečnosti jí brání jen činnosti TEC, která ještě nebyla předběžně vybrána. Cenová úroveň je nyní pod [...] 100. [...]“

Ještě pouze poznamenávám, že od společnosti [Brugg Kabel] se stále a pořád požaduje tato spolupráce, ačkoliv mnozí trpí ‚Alzheimerem‘.“

193 Účast žalobkyně na protiprávním jednání v průběhu roku 2005 je potvrzena ještě dvěma emaily zaslanými panem N. panu J. v prosinci 2005 a v lednu 2006.

194 V emailu ze dne 12. prosince 2005 tak pan N. napsal následující:

„Nové (mladé) vedení společnosti [Brugg Kabel] má obavy, protože máme ve Švýcarsku nový [antikartelový] zákon a nové pokyny správní rady k jeho dodržování. Víte, že i přesto jsem v roce 2005 jednal, jako kdyby... (např. [Kuvajt]).

My jsme svého slova dostáli!

Všichni účastníci ‚seminářů‘ si mohou gratulovat k úžasnému roku 2005

... a pozice všech je vynikající. [...]“

195 Rovněž v emailu ze dne 24. ledna 2006 týkajícím se projektu v Kuvajtu napsal pan N. panu J. následující:

„Opět konstatuji, že máme velmi rozdílné názory na situaci. I když je seznam vašich objednávek plný, plný, žádáte neustále víc. Je pro mne těžké určit politiku přežití, která by vám vyhovovala! Naivně jsem tomu i přesto dlouho věřil [...] pracoval jsem tedy roky ve prospěch koordinace s velkými [...]

[...] v roce 2005 bylo mnoho práce (nechali jsme si ujít téměř vše ve váš prospěch)

např.

‚A‘ MEW 101 (což z velké části kompenzuje 082)

‚K‘ MEW/60 92km XLPE 132 kV

‚[Pirelli]‘ ME/EW/66-2005/06

‚A‘ MEW/52/2006-06

A jen na okraj, malá spolupráce, o kterou jsem skrze tebe žádal ‚A‘ v Kataru: odbili mě, přičemž se tvářili, že už se nedá nic dělat atd. atd. Zároveň [Nexans]+ABB přijímají GTC/22/04 se 102 km 132kV 1x2000mm² [...]“

196 Pan N. kromě toho ve svém emailu ze dne 24. ledna 2006 uvedl, že pokud jde o porušení kartelové dohody, kterého se dopustily žalobkyně v souvislosti s MEW 082, „stalo se bez snížení cen!“.

197 Ze znění této korespondence mezi panem J., koordinátorem členů R kartelové dohody, a panem N. vyplývá, že z pohledu žalobkyň, ačkoliv se nezúčastňovaly schůzek kvůli obavám vyjádřeným jejich novým managementem, nepřerušily svou účast na kartelové dohodě, ba dokonce se aktivně podílely na jejím úspěchu.

198 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, z emailů, které si vyměnili pan J. a vícero účastníků kartelové dohody, rovněž vyplývá, že tito účastníci měli za to, že se žalobkyně na kartelové dohodě podílely i v druhé polovině roku 2005.

199 Je pravda, že emaily, jejichž obsah žalobkyně v žalobě citují, svědčí o podráždění, které projeвили někteří účastníci kartelové dohody v souvislosti s jejich chováním při provádění kartelové dohody.

200 Z emailu ze dne 14. září 2005, zaslaném panem R. C., zaměstnancem Prysmian, panu J., pan R. C. napsal: „Zajistěte prosím, aby [Brugg Kabel] nepředstavovala problém“.

201 Nespokojenost pana J. a pana R. C. vůči postoji Brugg Kabel vyplývá rovněž ze zprávy ze dne 26. října 2005 zaslané panem J. panu N., jejíž obsah je převzat v bodě 185 výše.

202 V emailu ze dne 28. října 2005, který panu J. zaslal pan R. C., se pan R. C. vrátil k chování Brugg Kabel následujícím způsobem:

„Byl jsem informován, že Brugg Kabel zvyšuje svoje úsilí a je ještě agresivnější. Jen abys věděl, pokud se něco pokazí, budeme [Brugg Kabel] sledovat na každém projektu (všude), abychom se ujistili, že ztratí zakázky nebo že v každém případě utratí maximum peněz, aby zakázky získali. [...] Víš, že se mi to vůbec nelíbí, ale co je moc, to je příliš. Asi budu tuto záležitost brát „osobně“.“

203 Stále v souvislosti s chováním žalobkyň pan R. C. v emailu ze dne 9. listopadu 2005 zaslaném panu J. těmito slovy informoval, že žalobkyně bojovaly o projekt „E-Plus“: „[Brugg Kabel] zjevně potvrdila svůj zájem bojovat ([pan K.] jej potvrdil)“.

204 Pan R. C. ostatně poté v e-mailu ze dne 3. ledna 2006 zaslaném panu J. potvrdil, že projekt „E-plus“ ztratil ve prospěch žalobkyň.

205 Nespokojenost pana R. C. týkající se chování žalobkyň vyplývá rovněž z emailu ze dne 16. listopadu 2005, ve kterém panu J. napsal následující:

„[...] Vaši drazí přátelé z [Brugg Kabel] jsou tu na další zakázce 380 kV velmi agresivní [...]. Znamená váš vlašný postoj ke všem těmto agresím, že opouštíte toto území, a proto je vám arogance [Brugg Kabel] lhostejná?“

206 Je však třeba konstatovat, jak vyplývá z emailu pana R. C. ze dne 16. listopadu 2005, že se domníval, že žalobkyně jsou nadále vázány pravidly kartelové dohody, protože poukazoval konkrétně na jejich údajné porušení uvedených pravidel. Pokud by tomu tak totiž nebylo, pan R. C. by neměl žádný důvod stěžovat si na chování žalobkyň koordinátorovi členů R kartelové dohody, panu J.

207 Kromě toho je třeba uvést, podobně jako to činí Komise v bodě 346 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že údajné porušení pravidel kartelové dohody ze strany žalobkyň v druhé polovině roku 2005 nevedlo k tomu, že byly ostatními členy kartelové dohody považovány za „outsidery“. Na žalobkyně se tak nevztahovala koordinovaná opatření stanovená na schůzce konané v Divonne-les-Bains dne 15. března 2005, které se zúčastnily.

208 Ze seznamu podniků účastnících se kartelové dohody, který vyhotovil pan J. dne 24. června 2005 a který je zmíněn v bodě 353 odůvodnění napadeného rozhodnutí, kromě toho vyplývá, že žalobkyně byly stále uváděny mezi středně významnými členy („medium ones“) kartelové dohody. Nijak to tedy nesvědčí o tom, že kartelovou dohodu opustily.

209 Stejně tak, jak správně uvádí Komise, z emailu zmíněného v bodě 358 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který byl dne 26. srpna 2005 zaslaný panem J. panu I., zaměstnanci Exsym, a panu R. C., zaměstnanci Prysmian, vyplývá, že žalobkyně byly k tomuto dni stále považovány za členy kartelové dohody. Těmito slovy je v uvedeném emailu nastolena otázka potřeby zaručit setrvání některých účastníků v kartelové dohodě:

„Pokud říkáte, že [Taihan a LS Cable] stojí mimo ‚A‘, pak už [úroveň 40 %] neplatí a musí se vzhledem ke zkušenostem z posledních let snížit na 20. Km je jednoznačně v negativních číslech, pokud jde o [pana C. ze společnosti Pirelli]. Takže buďto [Taihan a LS Cable] stojí mimo ‚A‘ a oba následující [projekty s olejovými kabely] musí připadnout [panu C. z Pirelli], aby se situace vyrovnala, jako jste už souhlasili, nebo [jsou] uvnitř [‚A‘] a uplatní se systém rotace. Chápeme, že máte potíže s kontrolováním [Taihan a LS Cable], tak jako my máme potíže s kontrolováním [ABB] a [Brugg Kabel] a [Sagem] nebo [nkt cables], to ale [neznamená], že je třeba je postavit mimo [kartelovou dohodu]. Jde pouze

o skutečnost, které je třeba se přizpůsobit (jako tomu bylo v případě [...] nebo Filipín nebo [...]). Znovu, je v našem společném zájmu zachovat [...], protože přidělit projekt EDC společnosti [Taihan] nebo [LS Cable] pomůže nám všem.“

- 210 Je třeba připomenout, že podle judikatury, je při posouzení toho, zda se dotčený podnik hodlal distancovat od protiprávní dohody, rozhodující právě to, jak ostatní účastníci kartelové dohody porozumí úmyslu uvedeného podniku (rozsudek ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-510/06 P, EU:C:2009:166, bod 120).
- 211 Toto konstatování nemůže být zpochybněno emailem ze dne 9. prosince 2005 zaslaným panu N. panem J., ve kterém pan J. napsal, že „od té doby [pan P.] odešel a vy jste dále nepokračovali v ‚semináři‘“, a zeptal se pana N., zda se bude znovu oficiálně zúčastňovat schůzek: „vrátíte se oficiálně na semináře? Upřímně doufáme, že nám budete moci potvrdit, že ano“. Jak totiž bylo uvedeno v bodech 183 až 210 výše, i přes nepřítomnost pana N. na schůzkách R kartelové dohody žalobkyně během tohoto období jasně pokračovaly ve své účasti na uvedené kartelové dohodě.
- 212 Je třeba rovněž odmítnout argument, který se žalobkyně snaží vyvodit z výměny emailů mezi panem R. C. a panem J. dne 9. ledna 2006, z které podle nich vyplývá, že žalobkyně nereagovaly na žádost o kontakt od společnosti Nexans France, přičemž samotné žalobkyně připustily, že v té době se začaly opětovně účastnit kartelové dohody.
- 213 V důsledku toho je třeba dospět k závěru, že Komise se nedopustila nesprávného posouzení, když na základě shromážděných důkazů měla za to, že se žalobkyně účastnily kartelové dohody bez přerušení od 14. prosince 2001 do 16. listopadu 2006.

d) K úmyslu žalobkyň přispívat ke všem cílům kartelové dohody a k jejich povědomí o některých protiprávních jednáních

- 214 Žalobkyně tvrdí, že Komise dostatečně neprokázala, že svým jednáním hodlaly přispět k dosažení všech společných cílů kartelové dohody. Podle jejich názoru takový důkaz chybí, pokud jde o přidělování projektů s podmořskými silovými kabely, „přidělování vnitrostátních trhů“ a zadávání zakázek velkého rozsahu. Napadené rozhodnutí neobsahuje podle jejich názoru ani žádné konkrétní důkazy prokazující, že věděly o protiprávních jednáních ostatních účastníků kartelové dohody, pokud jde o zadávání zakázek podmořských silových kabelů.
- 215 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 216 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podnik, který se podílel na takovém jediném a komplexním protiprávním jednání chováním, které je mu vlastní, které spadá pod pojem dohody nebo jednání ve vzájemné shodě s protisoutěžním účelem ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU a které má přispět k uskutečňování protiprávního jednání jako celku, může být rovněž odpovědný za chování ostatních podniků v rámci téhož protiprávního jednání za celou dobu své účasti na uvedeném protiprávním jednání. Tak tomu je, prokáže-li se, že uvedený podnik svým jednáním zamýšlel přispět ke společným cílům sledovaným všemi účastníky a věděl o plánovaném nebo uplatňovaném protiprávním jednání jiných podniků sledujících tytéž cíle nebo jej mohl rozumně předvídat a byl připraven přijmout z toho plynoucí riziko (viz rozsudek ze dne 26. ledna 2017, Villeroy & Boch v. Komise, C-625/13 P, EU:C:2017:52, bod 56 a citovaná judikatura).
- 217 Podnik se mohl přímo účastnit všech protisoutěžních úkonů tvořících jediné a trvalé protiprávní jednání a v tomto případě má Komise právo mu přičíst odpovědnost za všechny tyto úkony, a tedy za uvedené protiprávní jednání jako celek. Podnik se mohl rovněž přímo účastnit jen některých protisoutěžních úkonů tvořících jediné a trvalé protiprávní jednání, ale vědět o každém dalším plánovaném nebo uplatňovaném protiprávním jednání jiných účastníků kartelové dohody sledujících

tytéž cíle nebo ho mohl rozumně předvídat a být připraven přijmout z toho plynoucí riziko. V takovém případě má Komise rovněž právo přičíst tomuto podniku odpovědnost za všechny protisoutěžní úkony tvořící takové protiprávní jednání, a v důsledku toho za protiprávní jednání jako celek (viz rozsudek ze dne 26. ledna 2017, *Villeroy & Boch v. Komise*, C-625/13 P, EU:C:2017:52, bod 57 a citovaná judikatura).

- 218 V projednávaném případě zaprvé, pokud jde o neexistenci vůle žalobkyň přispívat k dosažení všech společných cílů kartelové dohody, je třeba připomenout, jak bylo konstatováno v bodě 126 výše, že opatření přijatá účastníky kartelové dohody sdílela společný cíl, a sice zavedení systému rozdělení celosvětového trhu s projekty silových kabelů vysokého napětí s výjimkou Spojených států. Je třeba rovněž připomenout, jak vyplývá z bodu 128 výše, že tento systém rozdělení trhu s projekty silových kabelů vysokého napětí se týkal jak projektů, které vyžadovaly podmořské silové kabely, tak projektů s podzemními silovými kabely.
- 219 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, okolnost, že se žalobkyně nezúčastňovaly přidělování projektů s podmořskými silovými kabely, není s to prokázat, že neměly v úmyslu přispět svým jednáním ke společnému cíli kartelové dohody připomenutému v bodě 218 výše, vzhledem k tomu, že podle jejich vlastního přiznání, tato neúčast vyplynula z jejich nezpůsobilosti vyrábět takovéto silové kabely, a nikoliv z jejich jasně vyjádřené vůle neúčastnit se přidělování takových projektů. Kromě toho, jak se odráží v bodě 324 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterém Komise poukazuje na to, že žalobkyně požádaly o přednost při projektu pokládání podzemních silových kabelů v mělkých vodách, měly žalobkyně i přes jejich nezpůsobilost vyrábět podmořské silové kabely v pravém slova smyslu zájem v rozsahu, v němž to bylo technicky možné, účastnit se přidělování projektů, které v zásadě vyžadovaly položení podmořských silových kabelů.
- 220 Argumentace žalobkyň, podle které jejich neúčast na přidělování projektů velkého rozsahu prokazuje, že svým jednáním nehodlaly přispět ke společnému cíli kartelové dohody, není přesvědčivá. Nejprve totiž z napadeného rozhodnutí vyplývá, že mechanismy fungování kartelové dohody, ať už se jedná o povinnost informovat, pravidla pro přidělování nebo kompenzační mechanismy, nerozlišovaly podle objemu dotčených projektů (ztráta velkého projektu mohla být kompenzována přidělením vícero menších projektů a naopak). Dále je třeba uvést, že údajná neúčast žalobkyň, pokud jde o velké projekty, vyplývá, jak žalobkyně samy podrobně vysvětlují, z jejich neschopnosti reagovat na potřeby zákazníků v souvislosti s těmito projekty. Konečně z emailu zasláného panem J. panu I. vyplývá, že žalobkyně neváhaly předkládat nabídky velkých projektů s tím, že by se případně obrátily na subdodavatele, aby tak překlenuly své potíže s kapacitami.
- 221 Je třeba rovněž odmítnout argument žalobkyň, podle kterého nezamýšlely dodržovat „přidělování vnitrostátních trhů“. Je totiž třeba uvést, jak vyplývá z bodu 108 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že Komise konstatovala, že při rozdělování projektů se silovými kabely mezi členy R kartelové dohody existovaly důkazy o tom, že některým z nich byl přiznán „vnitrostátní trh“ (například Itálie společností Nexans France a Prysmian, Nizozemsko společností Prysmian), na kterém měli přednost. Žalobkyně tvrdí, jak vyplývá z několika důkazů, že opakovaně odmítly dodržovat přidělování vnitrostátních trhů tím, že předložily nabídky na územích považovaných za vnitrostátní trhy ostatních účastníků kartelové dohody. Je přitom třeba konstatovat, že tímto způsobem žalobkyně pouze uvedly, že ne vždy dodržely jedno z pravidel rozdělování projektů mezi členy R kartelové dohody, což samo o sobě neproazuje, že neměly v úmyslu přispívat ke společnému cíli kartelové dohody. Je kromě toho třeba uvést, jak žalobkyně uznávají, že za problematické nepovažovaly „přidělování vnitrostátních trhů“ jako takové, ale skutečnost, že jelikož jim ostatní účastníci kartelové dohody takové území nepřiznali, nemohly takovéto výhody konkrétně využívat.
- 222 Zadruhé, pokud jde o nevědomost o protiprávních jednáních týkajících se podmořských silových kabelů, je třeba podotknout, jak bylo uvedeno v bodě 134 výše, že schůzky R, kterých se zúčastnil pan N., začínaly obecnou částí, během které zástupci Nexans France a Pirelli informovali ostatní členy R uvedené kartelové dohody o jednáních, ke kterým došlo na předchozí schůzce A/R. Jak bylo

konstatováno v bodech 130 až 132 výše, schůzky A/R se týkaly rozdělování projektů s podzemními a podmořskými silovými kabely na „územích vývozu“ mezi členy R téže kartelové dohody na straně jedné a členy A a K dotčené kartelové dohody na straně druhé. Z toho vyplývá, že žalobkyně nevyhnutelně věděly o skutečnosti, že projekty s podmořskými silovými kabely byly rozdělovány mezi členy A a R kartelové dohody. Pokud jde o to, zda žalobkyně věděly o rozdělování projektů s podmořskými silovými kabely mezi členy R kartelové dohody, je třeba poukázat na to, že i za předpokladu, že by se podobně jako v případě schůzky R konané ve dnech 18. a 19. listopadu 2003 podmořské silové kabely a podzemní silové kabely projednávaly vždy odděleně a že by se zástupci Brugg Kabel nikdy nezúčastnili schůzek R, na kterých byly projekty s podzemními silovými kabely a projekty s podmořskými silovými kabely projednávány společně, což vážně zpochybňuje důkazy předložené Komisí v odpovědi na organizační procesní opatření přijatá Tribunálem (viz body 134 až 138 výše), okolnost, že žalobkyně vzhledem k přípravě dokumentů na dotčené schůzky členů věděly o tom, že se budou projednávat podmořské silové kabely, postačuje k prokázání toho, že o takovémto rozdělení věděly nebo o něm vědět měly. Z emailu zasláního panem J. panu N. dne 23. ledna 2006, který je zmíněn v bodech 377 a 378 odůvodnění napadeného rozhodnutí a týká se rozdělování na „územích vývozu“, kromě toho vyplývá, že žalobkyně věděly, že ujednání upravovala spolupráci na projektech podmořských silových kabelů. Z tohoto emailu totiž vyplývá následující: „A‘ ztratil důvěru a odmítá pokračovat ve vykonávání [Kuvajt] (a tedy odmítá toto haló), pokud se [pan C. z Pirelli] a ty nezavázete k dodržování budoucích dohod týkajících se této země. [Pan C. z Pirelli] potvrdil, že je v budoucnu budou dodržovat a poskytl věrohodné vysvětlení jejich chování (spojeného s podmořským projektem)“.

- 223 S ohledem na všechny předcházející úvahy, je třeba dospět k závěru, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když měla za to, že žalobkyně svým jednáním zamýšlely přispět k uskutečnění protiprávního jednání v jeho celku a že věděly o protiprávních jednáních ostatních členů kartelové dohody ve smyslu judikatury připomenuté v bodech 216 a 217 výše.

e) K důkazu, že žalobkyně věděly o dohodách týkajících se jednotlivých projektů se silovými kabely

- 224 Žalobkyně tvrdí, že Komise měla prokázat, že věděly o dohodách týkajících se jednotlivých projektů nebo že je mohly předpokládat alespoň pro vnitrostátní trhy nebo pro projekty s podmořskými silovými kabely.

- 225 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.

- 226 V tomto ohledu je třeba uvést, podobně jako to činí Komise, že všeobecné uspořádání informačních povinností a kvót se týkalo všech projektů, na které se kartelová dohoda vztahovala, přičemž důkazní břemeno se týká právě této povahy globálního plánu. Protože členové R kartelové dohody museli sami jasně projevit svůj zájem o konkrétní projekty, pokud chtěli být bráni v úvahu při jejich přidělování, je logické, že výrobce menší velikosti, jako jsou žalobkyně, nebyl výslovně uveden při všech projektech. To však nemění nic na skutečnosti, že se celkově podílely na stanovených postupech a že, jak ukázala Komise, věděly o všeobecném způsobu fungování.

f) K odůvodnění napadeného rozhodnutí týkajícímu se totožnosti dotčených projektů se silovými kabely

- 227 Žalobkyně vytýkají Komisi, že v napadeném rozhodnutí neupřesnila, které projekty měly být předmětem dohody, přičemž se spokojila pouze s použitím zkratk nebo druhových označení, a tentýž projekt prezentovala jako více samostatných projektů kvůli malým odlišnostem v jejich označení.

- 228 Komise argumenty žalobkyň zpochybňuje.

- 229 V tomto ohledu je třeba uvést, že například z bodů 234 a 372 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které obsahují řadu výňatků z komunikace mezi členy kartelové dohody, vyplývá, že se v této komunikaci za účelem zjevného utajení systematicky odkazovalo na dotčené projekty se silovými kabely v podobě zkratk nebo kódových označení. Za těchto podmínek povinnost uvést odůvodnění, která je Komisi uložena na základě článku 296 SFEU, nemůže vést k tomu, aby se od Komise požadovala přesná identifikace každého projektu zmíněného účastníky kartelové dohody v jejich komunikacích.
- 230 S ohledem na předcházející úvahy je třeba třetí žalobní důvod a čtvrtý žalobní důvod zamítnout jako neopodstatněné.

4. K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP

- 231 Žalobkyně tvrdí, že použití pojmu „jediné a trvalé protiprávní jednání“ představuje v projednávané věci porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP.
- 232 Na podporu tohoto žalobního důvodu se žalobkyně omezují na odkaz na argumenty již vznesené v rámci třetího a čtvrtého žalobního důvodu, aby prokázaly, že dotčené protiprávní jednání nepředstavuje jediné a trvalé protiprávní jednání. Žalobkyně odkazují zejména na argumenty týkající se počátku jejich účasti na kartelové dohodě od 14. prosince 2001, nepřetržitosti doby trvání uvedené účasti, skutečnosti, že o dohodách týkajících se podmořských silových kabelů věděly nebo vědět měly, jejich účasti na dohodách týkajících se vnitrostátních trhů a jejich účasti na projektech velkého rozsahu. Jelikož tyto argumenty již byly zamítnuty jako neopodstatněné v rámci přezkumu třetího a čtvrtého žalobního důvodu, je třeba s ohledem na neexistenci samostatné argumentace pátý žalobní důvod zamítnout jako zcela neopodstatněný.
- 233 S ohledem na zamítnutí druhého, třetího, čtvrtého a pátého žalobního důvodu, je třeba dospět k závěru, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když žalobkyním přičetla účast na jediném a trvalém protiprávním jednání v rozporu s čl. 101 odst. 1 SFEU od 14. prosince 2001 do 16. listopadu 2006.

5. K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 a 3 nařízení č. 1/2003, z porušení zásad rovného zacházení, proporcionality a ne bis in idem, z porušení povinnosti uvést odůvodnění, z několika nesprávných posouzení a zneužití pravomoci, pokud jde o výpočet částky pokuty uložené žalobkyním

- 234 Šestý žalobní důvod sestává z pěti částí. V rámci první části žalobkyně vytýkají Komisi, že se dopustila nesprávného posouzení a porušila zásadu rovného zacházení tím, že jako referenční rok pro hodnotu tržeb zvolila rok 2004, který neodrážel jejich hospodářskou sílu a jejich přínos v rámci kartelové dohody. V druhé části vytýkají žalobkyně Komisi, že porušila svou povinnost uvést odůvodnění a zásadu *ne bis in idem* a že se dopustila nesprávného posouzení, pokud jde o závažnost protiprávního jednání. Ve třetí části vytýkají Komisi, že stanovila koeficient 4,91 pro délku trvání protiprávního jednání. V rámci čtvrté části žalobkyně tvrdí, že Komise porušila svou povinnost uvést odůvodnění, pokud jde o stanovení „vstupního poplatku“. V rámci páté části žalobkyně vytýkají Komisi, že se dopustila nesprávného posouzení a porušila zásadu rovného zacházení a zásadu proporcionality při posouzení polehčujících okolností.

a) K výběru roku 2004 jako referenčního roku hodnoty tržeb pro výpočet základní částky pokuty

- 235 Žalobkyně tvrdí, že tím, že Komise zvolila rok 2004 jako referenční rok namísto posledního celého hospodářského roku jejich účasti na kartelové dohodě, se bez řádného zdůvodnění odchýlila od pravidla stanoveného v bodě 13 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006. Tento výběr vedl

k diskriminačnímu zacházení s žalobkyněmi z důvodu prodeje souvisejících s mimořádně drahými projekty se silovými kabely, které zaznamenaly v roce 2004. Podle žalobkyň měla Komise, aby předešla tomuto diskriminačnímu zacházení, buďto zvolit jako referenční rok poslední celý hospodářský rok jejich účasti na kartelové dohodě, tj. rok 2005, anebo použít průměrné hodnoty založené na letech 2003 až 2005.

236 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.

237 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pokud jde o stanovení pokuty v případě kartelové dohody celosvětového rozsahu, bod 18 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 stanoví následující:

„Jestliže k protiprávnímu jednání nedocházelo pouze na území [EHP] (například v případě kartelů s celosvětovou působností), nemusí příslušné tržby podniku uvnitř EHP přiměřeným způsobem odrážet podíl daného podniku na protiprávním jednání. Může tomu tak být například u celosvětových dohod o rozdělení trhů.

Aby se v takovém případě řádně přihlédlo jak k agregovanému objemu příslušných tržeb v EHP, tak k relativnímu podílu každého podniku na protiprávním jednání, může Komise posoudit celkovou hodnotu tržeb za zboží nebo služby, které souvisely s protiprávním jednáním v dotčené zeměpisné oblasti (rozlehlejší než EHP), určit podíl tržeb každého podniku, který se účastnil protiprávního jednání na trhu, a použít tento podíl na agregovaný objem tržeb těchto podniků uvnitř EHP. Výsledek tohoto výpočtu se bude považovat za hodnotu tržeb pro účely stanovení základní výše pokuty.“

238 Je třeba rovněž připomenout, že podle ustálené judikatury v rozsahu, v němž je třeba se opřít o obrat podniků zapojených do téhož protiprávního jednání, aby se určily poměry mezi pokutami, které mají být uloženy, je třeba vymezit období, které se zohlední, aby byly získané obraty co nejvíce srovnatelné (viz rozsudek ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, T-175/05, nezveřejněný, EU:T:2009:369, bod 142 a citovaná judikatura).

239 Dále je třeba připomenout, že pokud jde o období, které je třeba vzít v úvahu pro určení hodnoty tržeb použité pro výpočet výše pokuty, bod 13 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 stanoví toto:

„Při určování základní výše udělované pokuty bude Komise vycházet z hodnoty tržeb za zboží nebo služby v příslušné zeměpisné oblasti uvnitř EHP, které přímo nebo nepřímo souvisí s protiprávním jednáním. Komise pro výpočet obvykle použije tržby podniku během posledního celého hospodářského roku jeho účasti na protiprávním jednání.“

240 Je však třeba uvést, že použití slov „pro výpočet obvykle použije tržby podniku během posledního celého hospodářského roku jeho účasti na protiprávním jednání“ v bodě 13 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 nevylučuje možnost Komise použít jiné referenční období za předpokladu, že v souladu s judikaturou citovanou v bodě 238 výše, toto referenční období umožní získat co nejvíce srovnatelné údaje.

241 V projednávaném případě z napadeného rozhodnutí vyplývá, že pro výpočet základní částky pokuty uložené žalobkyním Komise odkázala na metodu stanovenou v bodě 18 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 (body 966 a 968 až 994 odůvodnění uvedeného rozhodnutí). Z uvedeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že pro účely použití této metody Komise nevycházela z prodeje uskutečněných v průběhu celého posledního hospodářského roku účasti na protiprávním jednání, ale z údajů o prodeji týkajících se roku 2004 (body 966 a 968 až 994 odůvodnění tohoto rozhodnutí).

242 Komise odůvodnila tuto volbu zaprvé okolností, že prodeje silových kabelů uskutečněné na úrovni EHP výrazně vzrostly od roku 2006, takže výběr posledního celého hospodářského roku účasti na protiprávním jednání by dostatečně nereprezentoval období protiprávního jednání v případě podniků, které po roce 2006 zcela ukončily účast na protiprávním jednání. Podle názoru Komise jí skutečnost,

že vycházela z prodejů uskutečněných všemi podniky v roce 2004, umožnila získat přesnější odhad ekonomického významu protiprávního jednání po celou dobu jeho trvání, jakož i váhu dotčených podniků, které se účastnily protiprávního jednání. Zadruhé měla Komise za to, že volba roku 2004 umožní předejít diskriminačnímu zacházení s podniky, které již dříve ukončily svoji (přímou) účast, a s podniky, které v ní pokračovaly. Komise v napadeném rozhodnutí rovněž zdůraznila, že bod 13 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 ji v takové situaci umožňuje nevycházet z údajů o prodejkách za poslední hospodářský rok účasti na protiprávním jednání (bod 965 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise dodala, že výběr jednoho referenčního roku, během kterého se všechny podniky účastnily protiprávního jednání, byl pro účely uplatnění bodu 18 uvedených pokynů vhodnější, aby se odpovídajícím způsobem promítla váha každého podniku na protiprávní jednání (bod 966 uvedeného rozhodnutí).

- 243 Pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého je volba referenčního roku nezbytně svévolná, jelikož má různý vliv na účastníky kartelové dohody podle obratu, kterého dosáhly v průběhu daného roku, je třeba připomenout, že podle judikatury použití společného referenčního roku pro všechny podniky, které se účastnily na stejném protiprávním jednání, v zásadě umožňuje stanovit pokutu jednotným způsobem v souladu se zásadou rovnosti, přičemž je posuzován rozsah spáchaného protiprávního jednání v závislosti na hospodářské situaci, tak jak se v průběhu tohoto období jevila (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. října 2003, *Aristrain v. Komise*, C-196/99 P, EU:C:2003:529, bod 129, a ze dne 16. listopadu 2011, *ASPLA v. Komise*, T-76/06, nezveřejněný, EU:T:2011:672, bod 112).
- 244 Kromě toho je třeba připomenout, že podle judikatury daný podnik může vyžadovat, aby Komise v jeho případě vycházela z jiného období, než které bylo zohledněno na obecné úrovni, jen tehdy, prokáže-li, že obrat, jehož dosáhl v průběhu posledně zmíněného období, nepředstavuje z pro něj specifických důvodů údaj o jeho skutečné velikosti a hospodářské síle ani o rozsahu protiprávního jednání, jehož se dopustil (rozsudek ze dne 14. května 1998, *Fiskeby Board v. Komise*, T-319/94, EU:T:1998:95, bod 42).
- 245 V projednávaném případě žalobkyně tvrdí, že v oblasti silových kabelů dosáhly v roce 2004 výjimečného obratu v důsledku dokončení projektu „BASF“ za 4 700 000 švýcarských franků (CHF) a projektu „Španělsko 9“ za 3 200 000 CHF, který neodráží jejich obrat během jejich účasti na protiprávním jednání. Žalobkyně přitom nepředkládají žádný důkaz na podporu tohoto tvrzení, takže není možné, aby Tribunál posoudil, s výjimkou skutečností a složení obratu za rok 2004, rozsah kolísání tohoto obratu v porovnání s roky 2003 a 2005. Z výroční zprávy Brugg Kabel za rok 2005 kromě toho vyplývá, že navzdory obtížnému začátku roku dosáhly prodeje v tomto roce úrovně srovnatelné s předcházejícím rokem v důsledku převzetí mnoha objednávek v oblasti silových kabelů vysokého napětí v druhé části roku.
- 246 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že se žalobkyním nepodařilo prokázat, že se Komise dopustila pochybení při stanovení referenčního roku pro určení podílu hodnoty tržeb, který je třeba při výpočtu základní částky pokuty zohlednit. Z toho vyplývá, že první část šestého žalobního důvodu musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

b) K posouzení závažnosti protiprávního jednání

- 247 Žalobkyně vytýkají Komisi, že porušila svou povinnost uvést odůvodnění a že se dopustila nesprávného posouzení, pokud jde o podíl hodnoty tržeb ve výši 19 %, který byl vůči nim uplatněn s ohledem na závažnost jediného a trvajícího protiprávního jednání.

1) K údajnému porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o stanovení podílu hodnoty tržeb uplatněného s ohledem na závažnost protiprávního jednání

- 248 Žalobkyně tvrdí, že Komise odůvodnila napadené rozhodnutí rozporně, jelikož v bodě 998 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že k stanovení podílu hodnoty tržeb uplatněného s ohledem na závažnost protiprávního jednání zohlednila pouze jediné a trvalé protiprávní jednání, jehož závažnost ohodnotila 15 %, zatímco v bodě 999 odůvodnění uvedeného rozhodnutí selektivně zvýšila podíl hodnoty tržeb, který je třeba uplatnit, o 2 % v případě podniků, které se údajně zúčastnily „evropské kartelové konfigurace“, což vedlo k dodatečnému rozdělení projektů se silovými kabely poté, co již byly rozděleny v rámci „konfigurace A/R“ uvedené kartelové dohody. Komise se tak podle žalobkyň dostala do rozporu s předpokladem, který sama stanovila a podle kterého jsou rozdělení v rámci „konfigurace A/R“ a rozdělení v rámci „evropské konfigurace“ této kartelové dohody nedílnou součástí jediné a trvalého protiprávního jednání. Žalobkyně mají za to, že tak byl proti nim uplatněn nejprve procentní podíl ve výši 15 % z důvodu jejich účasti na jediném a trvalém protiprávním jednání zahrnujícím obě konfigurace kartelové dohody a poté druhý procentní podíl závažnosti ve výši 2 % opět z důvodu jejich účasti na „evropské kartelové konfiguraci“. Logika použitá Komisí tak podle jejich názoru vedla k porušení zásady *ne bis in idem*.
- 249 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že Komise porušila svou povinnost uvést odůvodnění, když v bodech 1003 a 1004 napadeného rozhodnutí uvedla, že zvýšení stupně závažnosti bylo odůvodněno kumulovaným podílem hodnoty tržeb podniků účastnících se kartelové dohody a jejím zeměpisným rozsahem, aniž upřesnila částku či složení tohoto navýšení. Žalobkyně zdůrazňují, že dotčenou částku je možné na základě dedukce vypočítat až podle „závěrů“ týkajících se závažnosti uvedených v bodě 1010 odůvodnění uvedeného rozhodnutí.
- 250 Komise veškerou argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 251 V tomto ohledu zaprvé, pokud jde o zvýšení stupně závažnosti s ohledem na kumulovaný podíl hodnoty tržeb podniků účastnících se kartelové dohody a její zeměpisný rozsah, je namístě podotknout, že částka uvedeného zvýšení, tj. 2 %, je upřesněna v bodě 1010 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jak ostatně připouští i žalobkyně. Pokud jde o nepřesnost v uvedeném rozhodnutí v souvislosti s dvěma faktory, které přispěly k jejímu zvýšení, konkrétně s kumulovaným podílem hodnoty tržeb a zeměpisným rozsahem kartelové dohody, takové upřesnění nebylo v projednávané věci potřebné, jelikož odůvodnění bylo v této souvislosti přizpůsobeno povaze dotčeného aktu, přičemž z něj jasně a jednoznačně vyplývaly úvahy Komise, což umožnilo žalobkyním seznámit se s důvody, které vedly k přijetí opatření, a Tribunálu vykonat svůj přezkum.
- 252 Zadruhé, pokud jde o údajnou rozpornost odůvodnění napadeného rozhodnutí, co se týče určení podílu hodnoty tržeb, který má být uplatněn s ohledem na závažnost protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že tato rozpornost vychází z nesprávného výkladu napadeného rozhodnutí.
- 253 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise poprvé posoudila chování účastníků jediné a trvalého protiprávního jednání tak, že stanovila podíl hodnoty tržeb, který má být uplatněn s ohledem na závažnost protiprávního jednání, ve výši 15 %, a posléze podruhé posoudila totéž chování, když uplatnila dodatečný procentní podíl ve výši 2 % pro podniky, které se zúčastnily „evropské kartelové konfigurace“, jakož i „konfigurace A/R“ uvedené kartelové dohody.
- 254 Je přitom třeba podotknout, že v bodě 998 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že jediné a trvalé protiprávní jednání v rozporu s článkem 101 SFEU a článkem 53 dohody o EHP, kterého se adresáti napadeného rozhodnutí zúčastnili, spočívalo v rozdělení zákazníků a trhů. Komise upřesnila, že takovéto protiprávní jednání je svou samotnou povahou jedním z nejzávažnějších omezení hospodářské soutěže, jelikož narušilo hlavní parametry hospodářské soutěže. Komise připomněla, že podle bodu 23 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 jsou tato jednání v zásadě

přísně sankcionována a že stupeň závažnosti se obvykle nachází v horní části tohoto rozmezí. Komise upřesnila, že má za to, že tato skutečnost odůvodňuje uplatnění 15 % podílu z důvodu závažnosti těchto skutečností.

255 V bodě 999 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise poté uvedla, že kromě mechanismů přidělování v rámci „kartelové konfigurace A/R“ byly některé projekty týkající se EHP dále rozdělovány mezi evropské výrobce v rámci „evropské konfigurace“ uvedené kartelové dohody a že tato přidělování, která se týkala pouze evropských výrobců, zvýšila narušení hospodářské soutěže způsobené již dohodou o rozdělení trhů mezi evropské, japonské a jihokorejské výrobce, a tudíž i stupeň závažnosti protiprávního jednání. Komise dále uvedla, že dodatečná narušení způsobená posledně uvedenou konfigurací odůvodňovala zvýšení stupně závažnosti protiprávního jednání o 2 % u podniků, které se zúčastnily tohoto aspektu kartelové dohody.

256 Z bodů 998 a 999 odůvodnění napadeného rozhodnutí jasně vyplývá, že Komise měla za to, že minimální procentní podíl hodnoty tržeb, který je třeba uplatnit u všech podniků, kterým lze přiřítat odpovědnost za jediné a trvající protiprávní jednání, činil 15 % bez ohledu na úroveň jejich účasti v kartelové dohodě, přičemž však dodatečný 2 % podíl bylo třeba uplatnit vůči podnikům, které se zúčastnily „kartelové konfigurace A/R“, jakož i „evropské konfigurace“ uvedené kartelové dohody, a to z důvodu, že protisoutěžní účinky první z těchto dvou konfigurací byly posíleny účinky druhé konfigurace.

257 Žalobkyně proto nesprávně tvrdí, že odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se závažnosti protiprávního jednání je v tomto ohledu rozporuplné. Stejně tak žalobkyně marně tvrdí, že došlo k porušení zásady *ne bis in idem*, jelikož odůvodnění Komise uvedené v bodech 998 a 999 odůvodnění napadeného rozhodnutí nevede k dvojímu uložení sankcí za tentýž skutek.

2) K údajnému nesprávnému posouzení při stanovení podílu hodnoty tržeb uplatněného s ohledem na závažnost protiprávního jednání vyplývajícimu z nezohlednění skutečnosti, že žalobkyně v období protiprávního jednání nevyráběly podmořské silové kabely

258 Žalobkyně tvrdí, že podle judikatury byla Komise povinna zohlednit při stanovení podílu hodnoty tržeb uplatněného s ohledem na závažnost protiprávního jednání skutečnost, že v období protiprávního jednání nevyráběly podmořské silové kabely. Žalobkyně jsou toho názoru, že se Komise nemůže jednoduše vyhnout této povinnosti tím, že tvrdí, že tato okolnost již byla zohledněna při výpočtu pokuty tak, že do hodnoty tržeb nebyl započítán prodej podmořských silových kabelů. Žalobkyně tvrdí, že totéž platí pro okolnost, že neuplatňovaly pravidlo vnitrostátního trhu a neúčastnily se přidělování projektů velkého rozsahu.

259 Komise argumenty žalobkyň zpochybňuje.

260 V tomto ohledu je třeba uvést, že Komise v bodě 1000 odůvodnění napadeného rozhodnutí v podstatě vysvětlila, že nebylo namístě v rámci stanovení podílu hodnoty tržeb, který má být v jejich případech uplatněn s ohledem na závažnost protiprávního jednání, přihlídnout ke skutečnosti, že žalobkyně v období protiprávního jednání nevyráběly podmořské silové kabely, jelikož tato skutečnost již byla zohledněna při stanovení hodnoty tržeb žalobkyň.

261 Kromě toho, jak správně uvádí Komise, jediná judikatura uplatněná žalobkyněmi za účelem zpochybnění tohoto posouzení je v projednávané věci irrelevantní.

262 Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 30. listopadu 2011, Quinn Barlo a další v. Komise (T-208/06, EU:T:2011:701), totiž Tribunál rozhodl, že žalobkyně nevěděla nebo nemusela vědět o ujednáních týkajících se jiných výrobků. Jak bylo přitom konstatováno v bodě 222 výše, v projednávané věci žalobkyně věděly o existenci ujednání týkajících se podmořských silových kabelů.

- 263 Stejně tak ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 16. září 2013, Zucchetti Rubinetteria v. Komise (T-396/10, EU:T:2013:446), se ujednání týkala různých skupin výrobků a jednotlivých výrobců. Ani v uvedené věci nevěděly všechny zúčastněné podniky o všech druzích ujednání a účast žalujícího podniku se omezovala na vnitrostátní trh.
- 264 Ve věcech, ve kterých byl vydán rozsudek ze dne 30. listopadu 2011, Quinn Barlo a další v. Komise (T-208/06, EU:T:2011:701), a rozsudek ze dne 16. září 2013, Zucchetti Rubinetteria v. Komise (T-396/10, EU:T:2013:446), nebylo možné přičíst žalobkyním odpovědnost za jednání ostatních účastníků kartelové dohody, jelikož o něm nevěděly. V projednávané věci naopak, jak bylo konstatováno v bodě 223 výše, žalobkyně plně věděly o rozsahu dohod, a mohou tedy být právem považovány za odpovědné za celé protiprávní jednání.
- 265 Z toho vyplývá, že žalobkyně neprokázaly, že se Komise dopustila nesprávného posouzení, když při stanovení podílu hodnoty tržeb, který měl být v jejich případě uplatněn s ohledem na závažnost protiprávního jednání, nepřihlédla k okolnosti, že žalobkyně v období protiprávního jednání nevyráběly podmořské silové kabely.

3) K údajnému porušení zásady rovného zacházení

- 266 Žalobkyně vytýkají Komisi, že dospěla k závěru, že jejich účast na „evropské kartelové konfiguraci“ a tím i na druhé „úrovni přidělování“ uvedené kartelové dohody představovala vyšší stupeň závažnosti, a proto uložila 2 % zvýšení podílu hodnoty tržeb, které bylo v jejich případě třeba uplatnit s ohledem na závažnost protiprávního jednání. Podle názoru žalobkyň vedlo uvedené zvýšení k tomu, že byly sankcionovány stejně přísně jako podniky, které se aktivně zúčastnily uvedených konfigurací a které vymyslely, koordinovaly a nastolily celou kartelovou dohodu, stejně jako měly rovněž největší prospěch z ujednání, a to jen proto, že žalobkyně byly údajně informovány o výsledcích jednání v rámci „konfigurace A/R“ této kartelové dohody.
- 267 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.
- 268 V tomto ohledu je namístě připomenout, že vždy, když se Komise rozhodne uložit pokutu podle práva hospodářské soutěže, je povinna dodržovat obecné právní zásady, mezi které patří zásada rovného zacházení, tak jak je vykládána unijními soudy. Podle ustálené judikatury platí, že zásada rovného zacházení nebo zákazu diskriminace vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (viz rozsudek ze dne 27. června 2012, Bolloré v. Komise, T-372/10, EU:T:2012:325, bod 85 a citovaná judikatura, a ze dne 19. ledna 2016, Mitsubishi Electric v. Komise, T-409/12, EU:T:2016:17, bod 108 a citovaná judikatura).
- 269 V projednávané věci v bodě 999 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise odůvodnila 2 % zvýšení podílu hodnoty tržeb, které bylo třeba uplatnit s ohledem na závažnost protiprávního jednání vůči některým podnikům, které se podílely na protiprávním jednání, tím, že se zúčastnily „evropské kartelové konfigurace“, která zvýšila poškození hospodářské soutěže již způsobené dohodou o rozdělení trhů mezi evropské, japonské a jihokorejské výrobce. Z toho vyplývá, že kritérium zohledněné Komisí k odůvodnění tohoto zvýšení souviselo se samotnou účastí na „evropské kartelové konfiguraci“, a nikoliv s více či méně aktivní povahou této účasti. V důsledku toho, jak bylo uvedeno v bodě 233 výše, vzhledem k tomu, že Komise právem přičetla žalobkyním účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání včetně „evropské kartelové konfigurace“, žalobkyně nemohou platně tvrdit, že s nimi bylo zacházeno méně příznivě než s dalšími evropskými podniky, které se zúčastnily téže konfigurace a vůči kterým bylo uplatněno totéž zvýšení.

270 Konečně je třeba uvést, že více či méně aktivní účast jednotlivých podniků, kterým bylo určeno napadené rozhodnutí, na protiprávním jednání, byla zohledněna ve fázi posouzení polehčujících okolností. Žalobkyně tak byly zařazeny do skupiny středně významných účastníků, zatímco podniky, které měly vedoucí úlohu v „evropské kartelové konfiguraci“ a v „konfiguraci A/R“ uvedené kartelové dohody, tj. Nexans France, Pirelli a Prysmian, byly zařazeny do hlavní skupiny účastníků kartelové dohody. V důsledku tohoto rozdílného zařazení přiznala Komise žalobkyním snížení částky pokuty o 5 %, přičemž v případě společností Nexans France, Pirelli a Prysmian takovéto snížení vyloučila. Z toho vyplývá, že se žalobkyním nepodařilo prokázat, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, když jim uložila stejné 2 % zvýšení podílu hodnoty tržeb, které bylo třeba uplatnit s ohledem na závažnost protiprávního jednání, jaké uložila i společnostem Nexans France, Pirelli a Prysmian.

271 Vzhledem k předcházejícím úvahám je třeba druhou část šestého žalobního důvodu zamítnout jako neopodstatněnou.

c) Ke stanovení koeficientu 4,91 za dobu trvání účasti žalobkyň na protiprávním jednání

272 Žalobkyně vytýkají Komisi, že uplatnila koeficient 4,91 za dobu trvání jejich účasti na protiprávním jednání, který nezohledňuje to, že Komise neprokázala počátek jejich účasti na protiprávním jednání před 3. červencem 2002, a to, že jejich účast na protiprávním jednání byla přerušena, konkrétně v období od 12. května 2005 do 8. prosince 2005. Žalobkyně jsou toho názoru, že Komise tedy měla použít koeficient 3,79.

273 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.

274 V tomto ohledu stačí připomenout, jak bylo uvedeno v bodě 213 výše, že Komise správně stanovila počátek účasti žalobkyň na protiprávním jednání na 14. prosince 2001 a nedopustila se pochybení, když dospěla k závěru, že jejich účast trvala až do 16. listopadu 2006.

275 Třetí část šestého žalobního důvodu je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

d) K částce vstupního poplatku

276 Žalobkyně vytýkají Komisi, že neuvedla samostatné odůvodnění, pokud jde o vstupní poplatek uvedený v bodě 1013 odůvodnění napadeného rozhodnutí, a že se spokojila s odkazem na body 998 až 1010 odůvodnění uvedeného rozhodnutí týkající se výpočtu základní částky. Podle jejich názoru měla Komise v souladu s body 22 a 25 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 vzít v úvahu jejich objektivní účast na všech složkách protiprávního jednání nebo jejich subjektivní povědomí o těchto složkách, respektive o jejich poměru. Vstupní poplatek měl v důsledku toho odrážet skutečnost, že žalobkyně nemohly být shledány odpovědnými za dohody týkající se podmořských silových kabelů, vnitrostátních trhů a projektů velkého rozsahu.

277 Komise argumentaci žalobkyň zpochybňuje.

278 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle bodu 25 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006:

„[...] bez ohledu na dobu účasti podniku na protiprávním jednání, Komise zahrne do základní výše pokuty částku v hodnotě 15 až 25 % hodnoty tržeb podle definice ve výše uvedeném oddíle A, aby podniky odradila i od pouhé účasti na horizontálních dohodách o stanovení cen, rozdělení trhů a omezení produkce. Komise může tuto dodatečnou částku použít i v případě jiného protiprávního jednání. Komise při rozhodování o podílu tržeb, z kterého bude v konkrétním případě vycházet, přihlédne k určitému počtu faktorů, zejména k těm, které jsou uvedeny v [bodě] 22.“

279 Bod 22 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 stanoví toto:

„Při rozhodování o tom, zda by se podíl tržeb, k němuž se bude v daném případě přihlížet, měl nacházet ve spodní nebo horní části této stupnice, vezme Komise v úvahu určité ukazatele, například povahu protiprávního jednání, kumulovaný podíl všech stran na trhu, zeměpisný rozsah protiprávního jednání a zda protiprávní jednání bylo realizováno či nikoli.“

280 Výslovně na základě bodu 25 pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 Komise v bodě 1013 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že pro stanovení konkrétního procentního podílu, který má být uplatněn, se zohlední skutečnosti uvedené v bodech 998 až 1010 odůvodnění uvedeného rozhodnutí.

281 Je přitom třeba uvést, že body 998 až 1002 odůvodnění napadeného rozhodnutí se týkají povahy protiprávního jednání, bod 1003 odůvodnění uvedeného rozhodnutí se týká kumulovaného podílu účastníků na protiprávním jednání, bod 1004 odůvodnění tohoto rozhodnutí se týká zeměpisného rozsahu protiprávního jednání a body 1005 až 1009 odůvodnění téhož rozhodnutí se týkají provádění protiprávního jednání. Je třeba zdůraznit, že v bodě 1008 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise upřesnila, že – jak vyplývá z bodu 4.3.3 tohoto rozhodnutí – všechny podniky věděly o všech ostatních protiprávních jednáních plánovaných nebo prováděných ze strany ostatních účastníků kartelové dohody, nebo mohly rozumně předvídat a být připraveny přijmout z toho plynoucí riziko.

282 Komise kromě toho v bodě 1014 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že procentní podíl, který má být použit pro dodatečnou částku, byl 17 % pro společnosti Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable, Furukawa Electric, Fujikura, SWCC Showa Holdings, Mitsubishi Cable Industries, LS Cable & System a Taihan Electric Wire, a 19 % pro společnosti Nexans France, Prysmian, ABB, Brugg Kabel, Safran, Silec Cable, nkt cables a podniky „společně a nerozdílně“ odpovědné za některý či některé z těchto podniků.

283 Proto v rozsahu, v němž se žalobkyně svojí argumentací dovolávají nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o vstupní poplatek, je třeba konstatovat, že tato argumentace není skutkově podložená, protože žalobkyně byly schopny pochopit důvody, proč se Komise rozhodla vůči nim použít vstupní poplatek ve výši 19 % hodnoty tržeb, a Tribunál byl schopen přezkoumat legalitu napadeného rozhodnutí v tomto ohledu.

284 Kromě toho v rozsahu, v němž žalobkyně vytýkají Komisi, že se dopustila nesprávného posouzení tím, že nevzala v úvahu v rámci určení vstupního poplatku okolnost, že nemohou nést odpovědnost za dohody o podmořských silových kabelech, o vnitrostátních trzích a o velkých projektech, stačí připomenout, jak bylo konstatováno v bodě 233 výše, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když přičetla žalobkyním účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání.

285 Čtvrtou část šestého žalobního důvodu je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

e) K polehčujícím okolnostem

286 Žalobkyně Komisi zaprvé vytýkají, že se dopustila nesprávného posouzení, když je zařadila do skupiny středně významných účastníků kartelové dohody a že jim v důsledku toho přiznala snížení částky pokuty o 5 %, ačkoliv jejich pasivní úloha v kartelové dohodě, kterou prokazuje jejich chování narušující kartelovou dohodu a pokusy o ukáznění účastníků, odůvodňuje zařazení žalobkyň mezi okrajové účastníky kartelové dohody a následné přiznání 10 % snížení částky pokuty. Zadruhé žalobkyně tvrdí, že tato situace představuje porušení zásad rovného zacházení a proporcionality, jelikož jejich úloha v kartelové dohodě byla srovnatelná s úlohou nkt cables, kterou Komise zařadila mezi okrajové účastníky kartelové dohody a které Komise z toho důvodu přiznala snížení částky pokuty o 10 %. Zatřetí žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila pochybení, když jako polehčující okolnost nezohlednila skutečnost, že v případě jediného a trvajícího protiprávního jednání se dotčenému

podniku přičetla kromě jeho vlastního chování i protiprávní chování, která nesouvisela s jeho chováním. Podle žalobkyně měly být v případě jediného a trvalého protiprávního jednání skutečnosti, které přispěly k porušení, zohledněny jednotlivě při stanovení základní částky pokuty. Začtvrté žalobkyně tvrdí, že jim mělo být kromě jiného přiznáno dodatečné snížení částky pokuty o 1 %, stejně jako bylo přiznáno společnostem Mitsubishi Cable Industries a SWCC Showa Holdings za období před vytvořením společností Exsym, LS Cable & System, Taihan Electric Wire, z důvodu, že nevěděly o některých aspektech protiprávního jednání, a tudíž z důvodu neexistence jejich odpovědnosti za tyto aspekty, zejména pokud jde o podmořské silové kabely a projekty velkého rozsahu.

287 Komise všechny argumenty žalobkyně zpochybňuje.

288 V tomto ohledu, pokud jde o zařazení žalobkyně do skupiny středně významných účastníků kartelové dohody, je zaprvé třeba podotknout, že se žalobkyně marně snaží tvrdit, že měly v kartelové dohodě pasivní úlohu.

289 Je totiž třeba připomenout, jak správně vyplývá z bodu 572 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že ačkoliv se žalobkyně nepodílely na vzniku kartelové dohody a nezúčastnily se žádné schůzky A/R, jejich zaměstnanci se od prosince 2001 do listopadu 2006 zúčastnili minimálně 17 protisoutěžních schůzek s členy R uvedené kartelové dohody.

290 Je ostatně třeba připomenout, že v bodě 175 výše již bylo konstatováno, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, důkazy shromážděné Komisí dostačovaly k prokázání toho, že dne 14. prosince 2001 se žalobkyně zúčastnily v Divonne-les-Bains první schůzky členů R kartelové dohody.

291 Kromě toho z důkazů shromážděných Komisí vyplývá, že v dubnu 2002 se žalobkyně snažily uspořádat schůzku R.

292 V emailu ze dne 9. dubna 2002, nadepsaném „Meeting in the area of BRUGG“ (schůzka v regionu Brugg) totiž pan N. uvedl následující:

„Tímto potvrzujeme pozvánku pro Brugg na příští schůzku. Pro schůzku a oběd jsme vytvořili rezervaci na soukromém místě nedaleko [...] na čtvrtek 25. dubna 2002.

Max. 20 osob [...]

Prosím, abyste mě informovali, kdo a kolik osob přijede o den dříve.

Prosím o předání pozvánky ostatním účastníkům a o potvrzení data a schůzky [...]

293 Je třeba podotknout, že v emailu ze dne 9. dubna 2002 zaslaném panem N. panu J., jej pan N. žádá, aby předal informaci ostatním účastníkům schůzky, než aby tak učinil sám. Stejně tak pan N. požádal pana J., aby mu potvrdil, kolik osob přijede den před schůzkou. Zdá se tedy, že pan N. se obrací na pana J. jako na koordinátora schůzky. Je přitom nesporné, že právě pan J. působil jako koordinátor členů R kartelové dohody. Kromě toho je třeba konstatovat, že žalobkyně ve svých písemnostech nepochybují tvrzení Komise ohledně obsahu tohoto emailu.

294 Žalobkyně nadto samy ve svých písemnostech připouštějí, že převzaly praktickou organizaci schůzky členů R kartelové dohody konané dne 3. června 2002. Jak sice tvrdí žalobkyně, praktické organizování takových schůzek není samo o sobě znakem toho, že vykonávaly úlohu podobnou úloze koordinátora kartelové dohody. Je ostatně nesporné, že tato úloha, která zahrnovala například svolávání schůzek, návrh programu jednání nebo distribuci přípravných dokumentů, byla v projednávané věci zajišťována panem J. Je však třeba uvést, že praktické organizování schůzky R nutně vyžadovalo ze strany toho, kdo jej prováděl, vůli aktivně přispět k fungování kartelové dohody.

- 295 Kromě toho žalobkyně rovněž marně tvrdí, že pasivní úloha, kterou měly v protiprávním jednání, je prokázána jejich četným porušováním disciplíny v rámci kartelové dohody.
- 296 Vzhledem k velkému počtu nezpochybněných příkladů provádění kartelové dohody ze strany žalobkyň uvedeným v bodě 493 odůvodnění napadeného rozhodnutí, okolnost, že žalobkyně v určitých případech nedodržely pravidla fungování kartelové dohody tím, že odmítly dodržet pravidlo vnitrostátního trhu v rámci evropské konfigurace nebo tím, že nedodržely smluvené přednostní právo na projekty realizované na „územích vývozu“, nepostačuje k vyvrácení zjištění, že žalobkyně dohody prováděly. Jak Komise správně uvedla, platí to tím spíše, že určitá nestabilita je vlastní samotné povaze kartelových dohod, což znamená, že příležitostné neuposlechnutí některých členů a postihy, které způsobilo v „evropské kartelové konfiguraci“, jsou pro takové rozdělení trhu typické. V období protiprávního jednání, které je jim přičítáno, žalobkyně v zásadě neustále dodržovaly sjednané podmínky, což potvrdil pan N. v emailu ze dne 24. ledna 2006 zaslaném panu J. a citovaném v bodech 195 a 196 výše. Z tohoto důvodu důkazy citované žalobkyněmi, týkající se případných opatření k jejich ukáznění, nemohou sloužit jako důkaz toho, že zastávaly pasivní úlohu.
- 297 Je tedy třeba konstatovat, že se Komise nedopustila pochybení tím, že zařadila žalobkyně mezi středně významné účastníky protiprávního jednání.
- 298 Argument žalobkyň, podle kterého se nacházely, pokud jde o účast na kartelové dohodě, ve stejné situaci jako nkt cables, je tudíž třeba zamítnout jako irelevantní. Takový argument, kdyby byl opodstatněný, by totiž mohl odůvodnit zvýšení částky pokuty uložené společnosti nkt cables. Naproti tomu je tato okolnost irelevantní, pokud jde o přiznání snížení částky pokuty uložené žalobkyním na základě polehčujících okolností, jelikož zásada rovného zacházení nemůže založit právo na nediskriminační uplatňování protiprávního zacházení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. září 2002, Pfizer Animal Health v. Rada, T-13/99, EU:T:2002:209, bod 479).
- 299 Zadruhé, pokud jde o údajné porušení zásady rovného zacházení, co se týče dodatečného snížení částky pokuty o 1 %, stačí konstatovat, že tvrzení žalobkyň, podle kterého jim mělo být přiznáno takové snížení z důvodu, že nevěděly o dohodách týkajících se podmořských silových kabelů a nemohly se zúčastňovat přidělování projektů velkého rozsahu, spočívá, jak již bylo konstatováno v bodech 219, 220 a 222 výše, na nesprávném předpokladu.
- 300 Zatřetí, pokud jde o výtku vycházející z toho, že Komise měla zohlednit v rámci posouzení polehčujících okolností povahu jediného a trvajících protiprávního jednání, je třeba poukázat na to, jak to činí Komise, že použití pojmu „jediné a trvajících protiprávní jednání“ samo o sobě nevyžaduje snížení částky pokuty. Jak bylo konstatováno v bodě 297 výše, Komise s ohledem na skutkové poznatky, které měla k dispozici, správně posoudila přínos žalobkyň k provádění kartelové dohody tím, že je zařadila do skupiny středně významných účastníků. Dále z hodnoty tržeb vyplývá hospodářský význam žalobkyň, a to pouze se zřetelem k silovým kabelům, které žalobkyně vyrábějí. Zohlednění jednání ostatních účastníků kartelové dohody neodůvodňuje dodatečné snížení částky pokuty, jelikož je v souladu se způsobem organizování kartelové dohody vytvořeným účastníky, které bylo založeno na dělbě práce a bylo neustále a přísně sledováno.
- 301 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise neporušila zásadu rovného zacházení ani se nedopustila nesprávného posouzení tím, že zařadila žalobkyně do skupiny středně významných účastníků kartelové dohody, a v důsledku toho jim přiznala snížení částky pokuty o 5 %.
- 302 S ohledem na předcházející úvahy je třeba pátou část šestého žalobního důvodu zamítnout jako neopodstatněnou, a tudíž je třeba zamítnout šestý žalobní důvod v plném rozsahu.
- 303 Jelikož přezkum žalobních důvodů předložených žalobkyněmi neodhalil žádnou protiprávnost napadeného rozhodnutí, je třeba zamítnout návrhová žádání směřující ke zrušení v plném rozsahu.

B. K návrhovým žádáním směřujícím ke snížení částky uložené pokuty

- 304 Dříve, než budou přezkoumána jednotlivá návrhová žádání žalobkyně, kterými se domáhají snížení částky pokuty, která jim byla uložena, je třeba připomenout, že přezkum legality je doplněn pravomocí přezkumu v plné jurisdikci, která je unijnímu soudu přiznána článkem 31 nařízení č. 1/2003 v souladu s článkem 261 SFEU. Tato pravomoc opravňuje soud, aby nad rámec pouhého přezkumu legality sankce nahradil posouzení Komise svým posouzením, a uloženou pokutu nebo penále tedy zrušil, snížil nebo zvýšil. Je však třeba zdůraznit, že výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci není rovnocenný přezkumu z úřední povinnosti, a připomenout, že řízení před unijními soudy má spornou povahu. S výjimkou důvodů veřejného pořádku, které je soud povinen uplatnit i bez návrhu, jako je nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí, náleží žalující straně, aby vznesla důvody proti tomuto rozhodnutí a na podporu těchto důvodů předložila důkazy (rozsudek ze dne 8. prosince 2011, KME Germany a další v. Komise, C-389/10 P, EU:C:2011:816, body 130 a 131).
- 305 Žalobkyně se domáhají snížení částky pokuty, která jim byla uložena, z důvodů uvedených v rámci šestého žalobního důvodu. Šestý žalobní důvod předložený žalobkyněmi na podporu jejich návrhových žádání směřujících ke zrušení byl jednak zamítnut a jednak neexistují důkazy, které by mohly v projednávané věci odůvodnit snížení částky této pokuty. Z toho vyplývá, že návrhová žádání směřující ke snížení uvedené částky je třeba zamítnout.
- 306 S ohledem na veškeré předcházející úvahy je třeba žalobu zamítnout v plném rozsahu.

IV. K nákladům řízení

- 307 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (osmý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Brugg Kabel AG a Kabelwerke Brugg AG Holding nahradí náklady řízení.**

Collins

Kančeva

Barents

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 12. července 2018.

Podpisy.

Obsah

I. Skutečnosti předcházející sporu	1
A. Žalobkyně a dotčené odvětví	2
B. Správní řízení	2
C. Napadené rozhodnutí	3
1. Dotčené protiprávní jednání	3
2. Odpovědnost žalobkyň	4
3. Uložené pokuty	4
II. Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	5
III. Právní otázky	6
A. K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení	6
1. K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces	6
a) K oznámení žádostí o informace a oznámení námitek v angličtině	6
b) K odmítnutí Komise poskytnout přístup k odpovědím ostatních adresátů oznámení námitek	10
2. Druhý žalobní důvod, vycházející z nepříslušnosti Komise postihovat protiprávní jednání, ke kterému došlo ve třetích státech a které nemá žádný dopad v rámci EHP	14
3. K třetímu a čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícím z nesprávného posouzení, porušení práva na presumpci nevin, nesprávného skutkového zjištění, zkreslení důkazů a porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o údajnou účast žalobkyň na jediném a trvajícím protiprávním jednání	16
a) Úvodní poznámky	17
b) K povaze jediného protiprávního jednání	18
c) K době trvání účasti žalobkyň na protiprávním jednání	21
1) K počátku účasti žalobkyň na kartelové dohodě	21
2) K nepřetržitosti účasti žalobkyň na protiprávním jednání	26
d) K úmyslu žalobkyň přispívat ke všem cílům kartelové dohody a k jejich povědomí o některých protiprávních jednáních	31
e) K důkazu, že žalobkyně věděly o dohodách týkajících se jednotlivých projektů se silovými kabely	33

f) K odůvodnění napadeného rozhodnutí týkajícímu se totožnosti dotčených projektů se silovými kabely	33
4. K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP.....	34
5. K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 a 3 nařízení č. 1/2003, z porušení zásad rovného zacházení, proporcionality a ne bis in idem, z porušení povinnosti uvést odůvodnění, z několika nesprávných posouzení a zneužití pravomoci, pokud jde o výpočet částky pokuty uložené žalobkyním	34
a) K výběru roku 2004 jako referenčního roku hodnoty tržeb pro výpočet základní částky pokuty	34
b) K posouzení závažnosti protiprávního jednání	36
1) K údajnému porušení povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o stanovení podílu hodnoty tržeb uplatněného s ohledem na závažnost protiprávního jednání	37
2) K údajnému nesprávnému posouzení při stanovení podílu hodnoty tržeb uplatněného s ohledem na závažnost protiprávního jednání vyplývajícímu z nezohlednění skutečnosti, že žalobkyně v období protiprávního jednání nevyráběly podmořské silové kabely	38
3) K údajnému porušení zásady rovného zacházení	39
c) Ke stanovení koeficientu 4,91 za dobu trvání účasti žalobkyně na protiprávním jednání	40
d) K částce vstupního poplatku	40
e) K polehčujícím okolnostem	41
B. K návrhovým žádáním směřujícím ke snížení částky uložené pokuty	44
IV. K nákladům řízení	44